

Budsjett og økonomiplan

2024 - 2027

Kommuneplanens handlingsdel

Rådmannens forslag

Innhold

Innhold	2
1. Rådmann	3
2. Økonomiske hovedoversikter	4
Avgifter og betalingssatser 2024	5
Økonomiske oversikt drift 2024, budsjettforskrift § 5-6.....	7
Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027	8
Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde	9
Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027	10
Investeringsoversikt i økonomiplan 2024 – 2027	11
Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2024-2027	12
3. Nasjonale føringer — og noen konsekvenser for Iveland kommune.....	14
4. Økonomisk utvikling og tabeller.....	17
5. Kommentarer og forklaringer til budsjettet.....	20
6. Strategier og prioriteringer i økonomiplanperioden.....	25
7. Organisering: Tjenesteområder, oppgaver og årsverk.....	29
8. Organisasjonskart	30
9. Iveland kommunes samarbeid med andre	31
Enhet 10: Politisk område	34
Enhet 11: Rådmannens stab.....	35
Enhet 21: Skolene i Iveland	38
Enhet 23: Barnehagene i Iveland	40
Enhet 30: Pleie og omsorg.....	42
Enhet 31 & 32: Helse og velferd.....	44
Enhet 60: Drift og utvikling.....	46
Vedtatt budsjett 7. desember 2023	52

1. Rådmann

Iveland i utvikling: Befolkningen har ligget rundt 1330 innbyggere de siste årene, veksten har vært lavere enn ønsket. Pr 1. juli 2023 er innbyggertallet økt til 1350, det er en positiv utvikling som vi bør jobbe for å videreføre.

I 2022 leverte kommunen et godt netto årsresultat, noe som også forventes for 2023. Ambisjonen i Kommuneplan 2026 er høy befolkningsvekst fordi det er viktig for samfunns- og økonomiutviklingen. Iveland har tatt flere større investeringer i de siste årene, investeringene for 2024 er dimensjonert i forhold til handlingsreglene og økte finanskostnader.

Inntektssystemet: For 2024 har Iveland fått vekst i frie inntekter på 6,5 %, knyttet til demografien. Prognosene er usikker for økonomiplanperioden. Noe mer eksakt får vi når nytt inntektssystem kommer for 2025. Det er også usikkert hvordan skatteinngangen vil bli i økonomiplanperioden.

Inntekter knyttet til kraftproduksjon: Kommuner med inntekter fra kraftproduksjon vil også i 2024 få gode inntekter, men man kan ikke forvente samme nivå som for 2023.

Eiendomsskatt: Endring i kompensasjon for «maskinskatten» medførte reduserte inntekter i planperioden. Man velger ikke å endre eiendomsskatten for 2024, den må vurderes når nytt inntektssystem kommer.

Fokus på store mål: Mål som stimulerer til vekst blir viktig i 2024. Kommunen må bidra til nærings- og samfunnsutvikling som fremmer

befolkningsvekst. Levekår, oppvekst, folkehelse og kompetanse vil være like viktig som utvikling av bo- og arbeidstilbud.

Befolkningsutviklingen: Negativ befolkningsvekst og demografiutviklingen vil gi kommunen store kostnader og tapte inntekter. Stedsutvikling i hele kommunen er viktig for å skape en helhetlig og strategisk plan som svarer til kommuneplanen. Stimuleringstiltak som får innbyggere til kommunen, samt bosetting- og integreringsarbeid som fører til at folk kommer i arbeid er viktig. Infrastrukturtiltak må benyttes slik at Iveland oppleves som "sentralt".

Investeringer: Kommunens egenkapital bør benyttes til investering, utvikling og tiltak som rettes mot kommuneplanens mål om vekst og gode levekår.

Inntekter: Inntektsveksten de siste årene har samlet vært lavere enn realveksten. For 2024 planlegges det med en vekst på 5% ift. lønns- og prisveksten. Iveland har en positiv endring i skatteanslag for 2024, totalt en prosentmessig økning på ca.5%. Selv med utgiftsvekst har de samlede inntektene for 2024 gitt kommunen en unik mulighet til å iverksette noen nødvendige tiltak som man har ønsket over år. Økonomiplanperioden viser at det må benyttes fondsmidler til drift. Det må være fokus på hvordan man skal levere tjenester og hvilke tjenester man skal levere i årene som kommer.

Utredning av tiltak som kan styrke økonomien:

For å redusere bruken av fondsmidler må det arbeides med å senke lønns-, drifts- og investerings kostnadene, øke egne inntektene i hele økonomiplanperioden, samt søke samarbeid som fører til at man sikrer gode tjenester til innbyggerne, til lave

driftskostnader.

Levekår og oppvekst: Levekårsutfordringer krever ressurser, og disse må rettes mot utvikling av gode levekår for barn, ungdom og voksne. Oppvekst har flere satsningsområde som videreføres innenfor skole og barnehage, fordi man ser positiv utvikling. Helse og Velferd tilbyr flere individuelle og universelle forebyggende tiltak. Pleie og omsorg har fokus på nye reformen og pasientsikkerhet. Integrering og mottak av flyktninger krever mye av kommunen og frivilligheten, men gir positive resultater. Det må etableres en god boligsosial plan for kommunen.

Utvikling: Tiltak som reduserer driftskostnadene uten å svekke tilbudene til innbyggerne vesentlig må velges, og de må videreføres for å kunne skape økonomisk handlingsrom i en tid som krever endring når oppgaver justeres sentralt. Kommunen skal gi gode tilbud innenfor kommunal sektor, samt gi sosial sikkerhet. For å lykkes må vi ha motiverte ansatte og et godt samarbeid med politikerne. Arbeid med organisasjonsutvikling, kompetanse, bemanning, tjenestetilbud og hvor/hvordan tilbudene leveres må videreføres i hele økonomiplanperioden og etter ny kommuneplan.

Effektivisering og nytenkning: Framtiden krever noe annet innenfor teknologi, nye

tjenester, endringer, ny kompetanse, nytenkning, kontroll og nye krav til effektivitet. Det vil påvirke ansatte og politikere i planperioden. Tiltak som velges må være av en art som fører til at driften tilpasses framtidens tjenestekrav, utvikling og øker kommunes handlingsrom.

Digitalisering: Viktig for utviklingen innen kompetanse og økonomi om vi skal kunne ta del i den effektiviseringen og kvalitetshevningen digitaliseringen kan gi.

2024: Et nytt kommunestyre og en ny kommuneplan med ambisjoner blir viktig for den videre utviklingen av Iveland kommune, og økonomien må underbygge dette.

Samarbeid politikk og administrasjon: Fellesmål og godt samarbeid mellom politikerne og administrasjonen styrker muligheten til å utvikle kommunen og nå kommuneplanens mål.

Rådmannen ser fram til et spennende år med samhandling som sikrer gode tjenester slik at Iveland fortsatt skal være **Et godt sted å bo**.

Iveland, 2. november 2023

Sten Albert Reisænen
rådmann

2. Økonomiske hovedoversikter

Avgifter og betalingssatser 2024

Økonomisk oversikt drift 2024, budsj.forskr.§5-6

Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Investeringsoversikt i økonomiplan 2024-2027

Avgifter og betalingssatser 2024

Avgift og betaling	Satser evt endringsforslag	Evt. kommentarer
Årsavgift for vann	Økning 5,0%	Inndekning regnskap 2022 på 58,2%
Årsavgift for kloakk	Økning 5,0%	Inndekning regnskap 2022 på 61,4%
Slamtømming private (krav om selvkost)	Ingen økning	Inndekning regnskap 2022 på 143% grunnet tidligere underskudd.
Tilkoblingsavgift for vann	Ingen økning	
Tilkoblingsavgift for kloakk	Ingen økning	
Egenandel ved tvungen påkobling V/A	Økning 5,0%	Sats for 2024 blir 98 979,- eks. mva og tilkoblingsavgift.
Feieravgift (Setesdal Brannvesen IKS)	Økning 5,0%	Kr 410,- pr skorstein inkl. mva.
Renovasjonsavgift (krav om selvkost)	Økning 5,0%	Inndekning regnskap 2022 på 111%. Opparbeidet selvkostfond kr 114.971.
Gebyr for byggemeldinger og tilsyn	Økning 5,0%	
Gebyr for kart- og delingsforretninger	Økning 5,0%	
Gebyr brøyting private veier	Økning 1,1%	Øker til kr 6 844 inkl. mva.
Kommunalt eide boliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Nivå vurderes i forhold til gjengs leie ved hver ny leiekontrakt
Kommunal omsorgsbolig heldøgns bemanning	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Tillegg på 10% for ektepar/samboere i felles leilighet
Øvrige omsorgsboliger	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Leienivået tilpasses gjengs leie ved ny leiekontrakt
Leiesatser idrettshallen	Økning 5,0 %	Differensierte satser
Foreldrebetaling barnehage	Veiledende sats nasjonalt	Reduseres til kr 1.500,- fra 01.08.24
Foreldrebetaling SFO	Økning 6,0 %	Øker til kr 175,- per time
Ekstra oppholdstid i SFO	Kr. 200,- pr påbegynt time	I spesielle tilfeller og ved kapasitet
Foreldrebetaling i kulturskolen	Økning 5,0%	
Gebyr ved for sen henting SFO og barnehage	Kr. 300 pr påbegynt time	Skal dekke personalets lønn
Annonser i bygdebrevet	Økning 5,0 %	Prissatser etter annonsestørrelse
Middagsbetaling for omsorgssenteret	Økning 5,0 %	
Dagopphold omsorgssenteret	Statens satser	
Korttidsopphold omsorgssenteret	Statens satser	

Trygghetsalarm	Økning 5,0 %	
Full kost Omsorgssenteret	Økning 5,0 %	
Egenandel hjemmehjelp inntekt under 2G	Statens satser	
Egenandel hjemmehjelp inntekt 2G-3G	Økning 5,0%	Utgiftstak pr måned kr 835
Egenandel hjemmehjelp inntekt 3G-4G	Økning 5,0%	Utgiftstak pr måned kr 1 565
Egenandel hjemmehjelp inntekt 4G-5G	Økning 5,0%	Utgiftstak pr måned kr 2 375
Egenandel hjemmehjelp inntekt over 5G	Økning 5,0%	Utgiftstak pr måned kr 3 047
Purregebyr biblioteket	Inntil totalt kr. 90,-	Deretter erstatningskrav
Bevillingsgebyr for salg av øl	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for skjenking av alkohol	Veiledende sats	
Gebyr for avleggelse av kunnskapsprøven	Veiledende sats	
Bevillingsgebyr for ambulerende/enkelt gang	Veiledende sats	
Lading av el-bil via kommunalt ladepunkt	Veiledende priser	Prises av leverandør
Tilsynsavgift salg av tobakk	Veiledende sats	
Eiendomsskatt næringseiendom	7 promille	
Eiendomsskatt bolig og fritidsbolig	1 promille	Bunnfradrag kr 500.000,-
Tilskudd til private veier	10 kr pr meter vei	Tilskudd ca kr 10 pr meter vei i 2023

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT
(budsj.forskr. § 5-6)

TEKST	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	-88 982 000	-78 209 000	-76 248 643
Inntekts- og formuesskatt	-31 886 000	-31 351 000	-30 818 128
Eiendomsskatt	-10 700 000	-9 070 000	-11 049 398
Andre skatteinntekter	-5 275 000	-5 150 000	-6 340 184
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-6 457 000	-4 810 000	-4 810 639
Overføringer og tilskudd fra andre	-23 750 000	-29 488 000	-26 080 836
Brukerbetalinger	-3 404 000	-2 976 000	-3 002 458
Salgs- og leieinntekter	-13 905 000	-13 556 000	-13 895 635
Sum driftsinntekter	-184 359 000	-174 610 000	-172 245 921
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	97 978 000	89 513 000	86 261 455
Sosiale utgifter	30 086 000	30 037 000	20 078 922
Kjøp av varer og tjenester	53 191 000	52 424 000	49 523 376
Overføringer og tilskudd til andre	9 459 000	9 817 000	9 872 240
Avskrivninger	11 880 000	11 700 000	11 612 998
Sum driftsutgifter	202 594 000	193 491 000	177 348 991
Brutto driftsresultat	18 235 000	18 881 000	5 103 070
Finansposter			
Renteinntekter	-2 320 000	-1 220 000	-2 261 055
Utbytter	-12 000 000	-15 000 000	-8 060 396
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	5 498 000	4 103 000	2 149 730
Avdrag på lån	4 000 000	3 900 000	3 819 318
Netto finansposter	-4 822 000	-8 217 000	-4 352 403
Motpost avskrivninger	-11 880 000	-11 700 000	-11 612 998
Netto driftsresultat	1 533 000	-1 036 000	-10 862 331
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investeringsregnskapet		4 150 000	7 582 991
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond			193 942
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-1 533 000	-3 114 000	3 085 398
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk			0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsre	-1 533 000	1 036 000	10 862 331
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift, budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, første ledd)	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2023	Regnsk 2022
Rammetilskudd	-88 982	-89 263	-89 264	-89 264	-78 209	-76 249
Inntekts- og formuesskatt	-31 886	-31 886	-31 886	-31 886	-31 351	-30 818
Eiendomsskatt - næringseiendom	-10 330	-10 330	-10 330	-10 330	-8 700	-8 650
Eiendomsskatt - bolig og fritidseiendom	-370	-370	-370	-370	-370	2 399
Andre generelle driftsinntekter	-21 192	-19 972	-19 972	-19 972	-9 250	-10 684
Sum generelle driftsinntekter	-152 760	-151 821	-151 822	-151 822	-127 880	-124 002
Sum bevilgninger drift, netto	159 095	157 542	155 992	155 992	135 041	122 159
Avskrivninger	11 880	11 880	11 880	11 880	11 700	11 613
Sum netto driftsutgifter	170 975	169 422	167 872	167 872	146 741	133 772
Brutto driftsresultat	18 215	17 601	16 050	16 050	18 861	9 770
Renteinntekter	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300	-1 200	-2 111
Utbytter	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-15 000	-8 060
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	5 498	6 034	6 055	6 047	4 103	2 131
Avdrag på lån	4 000	4 000	4 395	4 995	3 900	3 819
Netto finansposter	-4 802	-4 266	-3 850	-3 258	-8 197	-4 221
Motpost avskrivninger	-11 880	-11 880	-11 880	-11 880	-11 700	-11 613
Netto driftsresultat	1 533	1 455	320	912	-1 036	-6 064
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering			7 900	5 100	4 150	7 583
Avsetninger til bundne driftsfond						3 248
Bruk av bundne driftsfond						-3 054
Avsetninger til disposisjonsfond						5 374
Bruk av disposisjonsfond	-1 533	-1 455	-8 220	-6 012	-3 114	-2 289
Dekning av tidligere års merforbruk						
Regnskapsmessig mindreforbruk 2018						
Sum disponeringer/dekning av netto driftsres.	-1 533	-1 455	-320	-912	1 036	10 862

Inntekter fra konsesjonskraft er fra og med 2024 budsjettetert under andre generelle driftsinntekter og trukket ut av enhetsrammene i skjema §5-4, 2. ledd. Dette fører til at enhetene samlet får en tilsvarende økt netto ramme.

Bevilgningsoversikt drift, fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, andre ledd)

Fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Enhetsrammer	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Politisk styring og kontrollorg.	3 314	3 314	3 314	3 314	3 329	3 078
Rådmannens stab	26 440	26 320	26 270	26 270	27 241	21 997
Skolene i Iveland	30 583	30 583	30 583	30 583	28 580	27 216
Barnehagene i Iveland	20 754	19 921	19 921	19 921	19 264	16 893
Pleie og omsorg	30 594	30 594	30 594	30 594	28 290	28 276
Helse og velferd	20 450	20 350	20 350	20 350	18 076	15 354
Drift og utvikling	25 960	25 460	23 960	23 960	24 961	23 527
Sentral pensjon og lønnsreserve	1 000	1 000	1 000	1 000	1 500	-6 831
Skatter, tilskudd m.v.					-16 200	-7 351
Sum utgifter	159 095	157 542	155 992	155 992	135 041	122 159

Inntekter fra konsesjonskraft er fra og med 2024 budsjettetert under andre generelle driftsinntekter i skjema §5-4, 1. ledd og trukket ut av enhetsrammene i skjema §5-4, 2. ledd. Dette fører til at enhetene samlet får en tilsvarende økt netto ramme.

Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027

Bevilgningsoversikt investering (budsj.forskr.§5-5)	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Investering i varige driftsmidler	16 530	17 200	23 900	12 600	15 500	9 955
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-	-	1 053
Investeringer i aksjer og andeler	-	-	-	-	-	319
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	16 530	17 200	23 900	12 600	15 500	11 327
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 530	-2 200	-4 000	-2 500	-1 210	-889
Tilskudd fra andre	-	-	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-	-	-2 590
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Bruk av lånemidler	-14 000	-15 000	-12 000	-5 000	-10 140	-273
Sum investeringsinntekter	-16 530	-17 200	-16 000	-7 500	-11 350	-3 752
Videreutlån	5 000	-	-	-	10 000	4 080
Bruk av lån til videreutlån	-5 000	-	-	-	-10 000	-4 080
Avdrag på lån til videreutlån	1 064	1 191	1 193	1 070	800	1 779
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 064	-1 191	-1 193	-1 070	-800	-1 771
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	8
Overført fra driftsbudsjettet	-	-	-7 900	-5 100	-4 150	-7 583
Netto avsetninger til/bruk av bundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av ubundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum ovf. fra drift og netto avsetninger	0	0	-7 900	-5 100	-4 150	-7 583
Fremført til inndekning senere år	0	0	0	0	0	0

Investeringsoversikt i økonomiplan 2024 – 2027

INVESTERINGER I ØKONOMIPLAN 2024 - 2027					
Investeringsoversikt - per tiltak					
Investeringer (tall i hele 1000 kr)	Total ramme	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
El-bil til habiliteringstjenesten	500	500			
Forleng vannledning Skisland vannverk	200	200			
Kjøp av tomt Vatnestrøm næringsområde	130	130			
Lager til traktor og utstyr kirkegården	500	500			
Mulighetsstudie Vatnestrøm skole	400	400			
Ny trafostasjon ved gjenvinningsstasjonen på Skaia	1 700	1 700			
Nytt renseanlegg Skaia	500	500			
Nytt rent-vanns basseng Skisland og off. toalett	1 500	1 500			
Ombygging tannlegekontoret	1000	1 000			
Oppgradere gatelys til LED-belysning 2023/24	1 300	1 300			
Prosjekt idrettshall / skole / aktivitetssenter	31 000	1 000	10 000	20 000	
Rehabilitering tak på gjenvinningsstasjonen Skaia	800	800			
Sanere gamle V/A-kummer og ledningsnett	2 000	500	500	500	500
Strøm og infrastruktur til 4 tomter Vatnestrøm industriområde	2 500	2 500			
Tiltak iht. hovedplan for vei og bruer	2 000	500	500	500	500
Totalrenovering/ombygging bårhuset ved kirken	3 500	3 500			
Nytt ventilasjonsanlegg C-bygget på skolen	1 000		1 000		
Opparbeide boligtomter Klokkargården Sør	5 000		5 000		
Vannmålere private boliger	2 200		200	2 000	
Renovere V/A Bakkane boligfelt, byggetrinn 1	5 500			500	5 000
Tømmestasjon og parkering for bobiler	400			400	
Kirkegårdsgraver	400				400
Kommunale boliger på Bjørnehatten	6 000				6 000
Lekeplass Bjørnehatten boligfelt	200				200
Sum investeringer	70 230	16 530	17 200	23 900	12 600

Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2024-2027

El-bil til habiliteringstjenesten

Det foreslås å avsette 0,5 mill. kr. til kjøp av ny el- bil.

Forlenge vannledning Skisland vannverk

Inntakspunkt på vannledning ligger ugunstig til i Otra. Det er behov for å flytt punktet på dypere vann og sette ned ny grunnvannspumpe. Kostnadsrammen er satt til 0,2 mill. kr.

Kjøp av tomt Vatnestrøm næringsområde

Kommunen har fått tilbud om kjøp av en tidligere solgt tomt. Det foreslås avsatt 0,3 mill. kr i 2024.

Lager til traktor og utstyr kirkegården

Det er beregnet et lagerbygg i tilknytning til kirkegården for å oppbevare kirkegårdsgraver og utstyr. Prosjektet må ses sammen med ombygging av bårhuset. Det foreslås avsatt 0,5 mill. kr i 2024.

Mulighetsstudie for Vatnestrøm skole

Prosjektet videreføres etter politiske vedtak i 2023.

Ny trafostasjon ved gjenvinningsstasjonen på Skaia

Det er behov for å øke strømkapasitet med ny høgspent trafostasjon til tomteområde rundt gjenvinningsstasjonen på Skaia. Det er innhentet kostnader og levering fra Glitre Nett som kan gjøre det mulig å få etablert tilstrekkelig kapasitet i løpet av 2024. Det foreslås å avsette 1,7 mill. kr i 2024.

Nytt renseanlegg Skaia

Renseanlegget på Skaia holder ikke dagens krav til rensing. Det foreslås avsatt 0,5 mill. kr til et forprosjekt i 2024. Dette vil danne grunnlag sammen med hovedplan for avløp der en vil avklare beste løsning for et nytt renseanlegg som kan tilfredsstille fremtidens krav til behandling av slam.

Nytt rent-vanns basseng Skisland og offentlig toalett

Eksisterende basseng må oppgraderes og utvides for å kunne dekke Mattilsynets krav og fremtidig vannbehov. Det er beregnet nye tanker satt inn i et tilbygg til vannverket innenfor en kostnadsramme på 1,5 mill. kr.

Ombygging tannlegekontoret

For å tilfredsstille HMS krav er det behov for en ombygging av lokalene på skolen. Arbeidene med planlegging startet i 2023 og det foreslås en budsjetttramme på 1,0 mill. kr i 2024.

Oppgradere gatelys til LED belysning

Prosjektet med utskifting av 263 gatelys til LED- belysning ble påbegynt i 2023 og avsluttes etter planen i 2024. Kostnader går til utskifting av lysarmaturer og en del nye stolper med en slutføring i 2024 innenfor en kostnadsramme på 1,3 mill. kr.

Prosjekt idrettshall/skole og aktivitetssenter

Med bakgrunn i politiske vedtak i 2023 er det startet arbeid med behov i forbindelse med prosjektet.

I økonomiplanperioden er det beregnet en behovsanalyse som grunnlag for et forprosjekt i 2024, og foreløpige utbyggingskostnader for 2025 og 2026. Foreløpig settes kostnadsrammen til 31 mill. kr.

Rehabiliterer tak på gjenvinningsstasjonen Skaia

Papptaket lekker og må skiftes ut etter ca. 40 år. Det foreslås avsatt 0,8 mill. kr i 2024.

Sanere gamle V/A-kummer og ledningsnett

Oppgradering og utskifting av kommunens V/A nett på grunn av ledningsnettets tilstand blir bare mer og mer påkrevd etter hvert som det oppstår lekkasjer. Det er utarbeidet ny hovedplan for vann, og plan for avløp blir gjennomført i 2023. Dette vil danne et bedre utgangspunkt for prioriteringer i forbindelse med utskifting og oppgradering av dagens V/A

anlegg. Det foreslås å avsette 0,5 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden.

Strøm og infrastruktur til 4 tomter Vatnestrøm industriområde

Det er ledige tomter på industriområdet som ikke har fått på plass infrastruktur. Strømtilførsel må etableres hvor en må påregne en leveringstid på ca. 1 år på trafo. Det foreslås å avsette 2,5 mill. kr i 2024.

Tiltak i henhold til hovedplan for vei og bruer

Med henvisning til hovedplan for vei og rapport etter brukkontroll (5 års kontroll) er det behov for å sette av midler til vedlikehold av kommunale veier og bruer. Det foreslås å avsette 0,5 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden.

Totalrenovering / ombygging bårhuset ved Iveland kirke

Det er beregnet oppgradering av sanitæranlegg og nytt kjøle- og syningsrom. Det er foreslås avsatt 3,5 mill. kr i 2024.

Nytt ventilasjonsanlegg C-bygget Iveland skole

Dagens anlegg er fra 1997 og det er problemer med å skaffe deler i forbindelse med service og vedlikehold. En behovsanalyse i 2024 vil avgjøre videre behov for en oppgradering / utvidelse av skolen. Med bakgrunn i dette foreslås det foreløpig å avsette 1,0 mill. kr til nytt anlegg i 2025.

Opparbeide boligtomter Klokkargarden Sør

Tilrettelegge for inntil 9 stk. nye tomter på området BF1 i reguleringsplanen for Birketveit. Det er beregnet steinmasse fra Moltekjær til opparbeidelse av tomtene og infrastruktur, videre omlegging av høgspenlinje. Det foreslås å avsette 5,0 mill. kr i 2025.

Vannmålere private boliger

Det er foreslått avsatt midler til installering av vannmålere i private boliger. Planlegging og installasjon innenfor en kostnadsramme på 2,2 mill. kr. i 2025/2026.

Renovere V/A Bakkane boligfelt, trinn

Det er på sikt behov for å renovere V/A ledninger i Bakkane boligfelt. Noe arbeid ble gjort i 2022 i forbindelse med opparbeidelse av parkeringsplass ved båthavna og badeplass. På strekningen ca. 550 meter i boligfeltet er det behov for å skifte ut kummer og tette lekkasjer. Det foreslås å avsette 5,5 mill. kr til prosjektering og gjennomføring i løpet av økonomiplanperioden.

Tømmestasjon/parkering bobiler

I budsjettperioden foreslås det å legge til rette for å opparbeide bobilparkering i kommunen.

Kirkegårdsgraver

Det er i budsjettperioden foreslått avsatt midler til utskiftning av kommunens kirkegårdsgraver. I tillegg til innbyte av gammel maskin foreslås det avsatt 0,4 mill. Kr.

Kommunale boliger Bjørnehatten

Det foreslås å avsette 6,0 mill. kr i 2027 til bygging av 2 stk. små boliger på tomt 1 eller 3 i Bjørnehatten med livsløpsstandard og tilskudd fra Husbanken.

Lekeplass Bjørnehatten boligfelt

Lekeplass må opparbeides før innflytting/ferdigattest for første bolig. Foreløpig ikke startet bygging, Rammen settes til 0,2 mill. kr i 2027.

3. Nasjonale føringer — og noen konsekvenser for Iveland kommune

Fra Statsbudsjettet 2024

Målet for den økonomiske politikken er økonomisk vekst som bidrar til bred velstand, arbeid til alle, mer rettferdig fordeling som reduserer de sosiale og geografiske forskjellene, og en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted. Samtidig må veksten være bærekraftig, og vi skal nå våre klimamål.

Krig, uro og ettervirkninger av pandemien har rammet mange hardt i form av økte levekostnader og gjort verden mer utrygg. Prisene har økt i så godt som alle land, også her i Norge. Alle merker dette, og mange har fått trangere økonomi. Det viktigste vi kan gjøre i den økonomiske politikken i denne situasjonen, er å bidra til å få ned prisstigningen og fortsatt sikre at folk har en jobb å gå til. Vi må samtidig opprettholde velferdstjenester og ivareta de som har minst, samt styrke sikkerhet og beredskap.

Inflasjonen økte kraftig i alle OECD-landene etter pandemien. De viktigste driverne var sterk oppgang i etterspørsel etter varer og tjenester, blant annet som følge av svært ekspansiv finans- og pengepolitikk under pandemien, og kraftig økning i energi- og råvarepriser i forbindelse med Russlands angrep på Ukraina.

I de aller fleste OECD-landene er rentene blitt økt for å bringe inflasjonen ned og dempe presset i økonomiene, etter at sentralbankene en stund anslo at inflasjonen var midlertidig og ville gå over av seg selv.

Fortsatt høy prisstigning er nå den største utfordringen i den økonomiske politikken fordi det undergraver folks mulighet for økt velstand og en trygg økonomisk hverdag. Konsumprisveksten er klart høyere enn vi tidligere har anslått, selv om den har gått ned de siste månedene. Svekkelsen av kronekursen bidrar til å holde prisveksten oppe.

Lønnsveksten har tatt seg markert opp, men konsumprisveksten har de siste to årene vært enda høyere, slik at reallønningene har falt.

Etter en sterk økonomisk vekst i fjor kom aktiviteten i norsk økonomi opp på et høyt nivå, som har holdt seg inn i inneværende år. Sysselsettingen er høy, og det er mange ledige stillinger. Vi må helt tilbake til 2009 for å finne en høyere andel i jobb. Det har aldri tidligere vært flere personer i jobb enn i dag. Arbeidsledigheten er svært lav.

Samtidig har mange fått dårligere råd det siste året. Jo mer Norges Bank må sette renten opp, desto mer krevende blir situasjonen for de som har gjeld. Prisveksten ser ut til å være på vei ned, og renten er nå etter mange økninger nær et nivå som Norges Bank anser tilstrekkelig til å få prisveksten ned mot målet. Det er viktig å føre en ansvarlig budsjettpolitikk for å unngå å forsterke presset på renten.

Regjeringens hovedprioriteringer i 2024

- *Holde folk i jobb, skape nye jobber og styrke arbeidslinja*
- *Sørge for grunnleggende god lokal verferd i skolen, helsetjenesten, eldreomsorgen og andre viktige tjenester*
- *Ta vare på dem som rammes av den høye prisstigningen*
- *Prioritere tryggheten og beredskapen i Norge i en urolig tid*
- *Stille opp for Ukraina og mennesker på*

flukt, og bidra til stabilitet og trygghet i Europa

- *Ivareta grønn omstilling og nå våre klimamål*

Kommuneopplegget i 2024

- Vekst i frie inntekter på 6,4 mrd. kr der kommunene får 5,1 mrd. kr og fylkeskommunene får 1,3 mrd. kr.
- Anslag økte demografi- og pensjonskostnader med 5,9 mrd. Kr
- 150 mill. kr til økt innsats på rusfeltet og psykisk helse
- Kompensasjon med 100 mill. kr til de kommunene som taper mest på gradert basiskriterium* og 300 mill. kr til fylkeskommunene som følge av omlegging av inntektssystemet i 2024.

*Gradert basiskriterium er en av kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen i rammetilskuddet.

Trygt og ansvarlig budsjett

Budsjettet for 2024 skal bidra til trygghet for alle og muligheter for folk og bedrifter over hele landet, sier finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp). Trygghet og beredskap prioriteres høyt og Forsvaret er dermed en av budsjettvinnerne. Regjeringen prioriterer at alle skal ha gode velferdstjenester, her fremheves spesielt forslaget om makspris i barnehage på 2000 kr per måned. Norge skal ta sin del av ansvaret for å hjelpe Ukraina og mennesker på flukt, utgiftene anslås til over 44 mrd. kr. Dette er den største enkeltprioriteringen i 2024-budsjettet. Regjeringen viderefører visjonen fra 2023 om å ivareta grønn omstilling og nå klimamålene.

Det legges opp til bruk av oljepenger med 410 milliarder kroner. Dette tilsvarer 2,7 prosent av anslått verdi av Statens pensjonsfond utland og er således innenfor handlingsregelen på 3 prosent. Antall oljekroner i budsjettet er økt med nesten 100 milliarder fra i fjor, men dette slår ikke ut på prosenten siden verdien av fondet har økt

kraftig (målt i kroner).

Høyprisbidraget på vannkraft og vindkraft som ble innført i 2023-budsjettet foreslås avvirket fra 1. oktober 2023. Dette antas også å gjelde høyprisbidrag på salg av konsesjonskraft fra kommuner.

Deflator 2023 og anslag for 2024

For 2023 er kostnadsøkningen nedjustert fra 5,2 prosent i revidert nasjonalbudsjett for 2023 til 4,5 prosent. Dette er på grunn av lavere prisøkning på varer og tjenester, først og fremst billigere strøm. Også moderat utvikling i byggekostnader og transport trekker ned.

For 2024 er den kommunale deflatoren beregnet til 4,3 prosent, med en anslått lønnsvekst på 4,9 prosent og prisvekst på 3,4 prosent. Norges Banks og SSB sin prognose for inflasjon ligger ett prosentpoeng høyere per oktober 2023.

Iveland kommune får frie inntekter

med 125 993 tusen kr ifølge beregninger som følger med statsbudsjettet (grønt hefte). De frie inntektene skal også dekke oppgavekorreksjoner for kommunen. De frie inntektene øker med 6,5% fra foregående år som i hovedsak gjelder endring i demografi. Gjennomsnittet for Agder er en økning med 4,5%.

Rammeoverføring

Skatteinntekter og rammetilskudd med inntektsutjevning er kommunens hovedinntekter og skal finansiere det meste av kommunens drift. Rammetilskuddet for 2024 er beregnet til 88.982 tusen kr (se tabell s.17)

Særskilt fordeling

Noen av regjeringens satsingsområder gir en særskilt fordeling innenfor innbyggertilskuddet. Som følge av dette får Iveland særskilte midler knyttet til

- Kompensasjon for tap i gradert basistilskudd kr 790 000
- Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr

207 000 kr

- Helsestasjon/skolehelsetjeneste 311 000 kr
- Tilskudd per grunnskole 541 000 kr
- Redusert foreldrebetaling i barnehage 160 000 kr (maks foreldrebetaling blir 1500 kr per måned fra 01.08.24)

INGAR er en inntektsgarantiordning som gir utjevning for store endringer i rammetilskuddet. Finansieringen av INGAR baseres på bidrag per innbygger fra alle kommuner.

Iveland kommune får et trekk til INGAR på 99000 kr for 2024, som utgjør 73 kr per innbygger.

Veksttilskuddet blir tildelt kommuner med en særlig høy befolkningsvekst over de siste tre år. Tilskuddet videreføres i 2024 for vekst over landsgjennomsnittet, som er på 1,4 %.

Iveland hadde befolkningsnedgang i 2021, men netto befolkningsvekst med 21 personer i 2022 hvorav halvparten var flyktninger fra Ukraina. Fram til oktober 2023 har folketallet steget med 8 nye personer og passerer 1350 innbyggere.

Distriktstilskudd Sør-Norge innbefatter nå småkommunetilskuddet for kommuner med færre enn 3200 innbyggere. Tilskuddet fordeles i forhold til en satt distriktsindeks. Iveland kommune har fått en indeks på 60, som betyr at det ikke gis tilskudd for distriktsmessige utfordringer, kun for lavt innbyggertall.

Iveland kommune mottar distriktstilskudd Sør-Norge med 3 264 tusen kr i 2024. Beløpet er justert med anslått pris- og kostnadsvekst for kommunesektoren.

Skjønnstilskudd blir tildelt Statsforvalteren fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og blir viderefordelt til kommunene. Skjønnstilskuddet brukes til å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle

lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Restskjønn (prosjekt-skjønn) blir tildelt kommunene etter søknad om prosjektmidler.

Iveland kommune mottar 0,35 mill. kr i ordinært skjønnstilskudd fra Statsforvalteren i 2024.

Inntektsutjevningen er en del av rammetilskuddet. Den skal kompensere for forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Det kompenseres med 60% fra egen kommunes skattenivå opp til landsgjennomsnittet og ytterligere 35% opp til 90% av landsgjennomsnittet.

Anslag på netto inntektsutjevning for Iveland kommune beregnes til å utgjøre 13,4 mill. kr i 2024.

Skatteinntekt og skatteprosent

Landsgjennomsnitt skatteprosent er 100 %. Skatteprosenten for Iveland har sunket de siste årene og beregnes til 68,6% av landsgjennomsnittet for 2024. Prosenten er lav og har sammenheng med generelt lave og midlere lønnsinntekter i kommunen og få større bedrifter som gir kommunen skatteinntekter.

Skattøren 2024

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skatteyttere deles mellom staten, kommunene og fylkeskommunene. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes satser på skattøren. Det er en langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter.

Da gjeldende skattører ville gitt litt for høy skattedel til kommunene i 2024 er det foreslått å redusere den kommunale skattøren med 0,2 prosentpoeng til 10,95 prosentpoeng.

Skatteanslaget

Under forutsetning av at eiendomsskatten videreføres på samme nivå som i 2023 beregnes skatten på inntekt og formue samt eiendomsskatt til å utgjøre 34,9% av de frie inntektene. Det er betydelig under normen på 40%. Inntekter fra konsesjonskraft er ikke med i beregningen.

Statstilskudd flyktninger

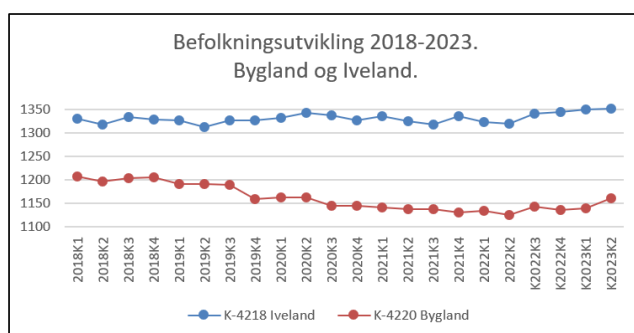
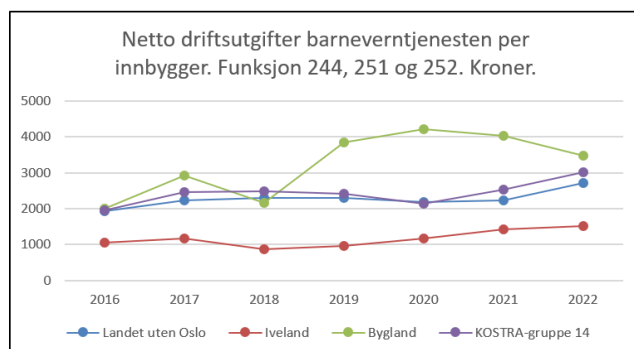
Kommunen får i en periode på fem år tilskudd til bosetting av flyktninger. Tilskuddet trappes i løpet av perioden ned og faller bort. I løpet av de første 10 månedene av 2023 er det bosatt 15 personer fra Ukraina og det kan enda bli flere. Den største utfordringen er å skaffe egnet bolig til dem.

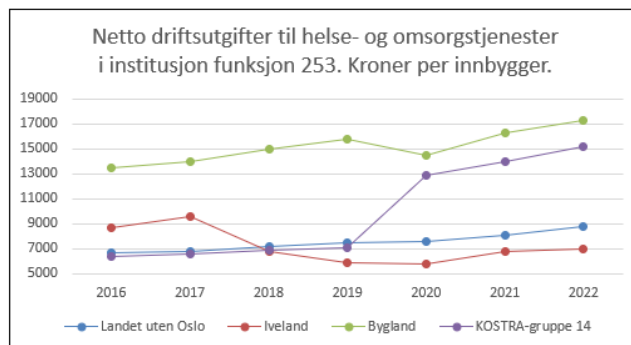
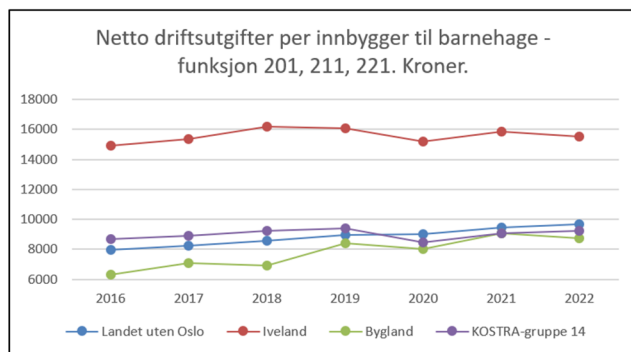
Man forventer samlede tilskudd på rett over 5,5 mill. kr i 2024 for flyktninger som ble bosatt i Iveland i 2022 og 2023. Kommunen mottok ingen flyktninger i 2020 og 2021.

Statlig tilskudd til ressurskrevende

helsetjenester har økt jevnt over mange år. Gjeldende tilskuddsordning gir en kompensasjonsgrad på 80% over innslagspunkt, som er foreslått til 1,608 mill. kr i 2024. Det er ingen endringer i ordningen fra foregående år. Kommunene vil på vanlig måte få etterskuddsvis refusjon fra staten for pleieutgifter per bruker som overstiger innslagspunkt.

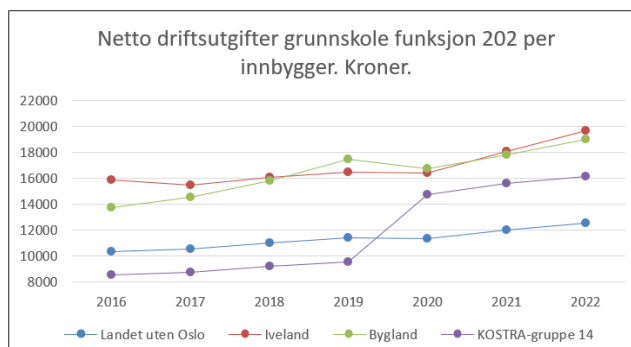
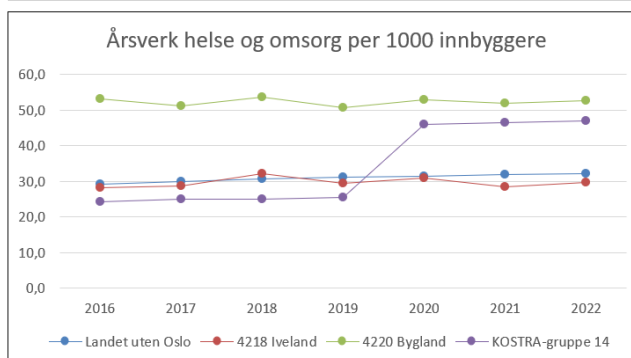
4. Økonomisk utvikling og tabeller

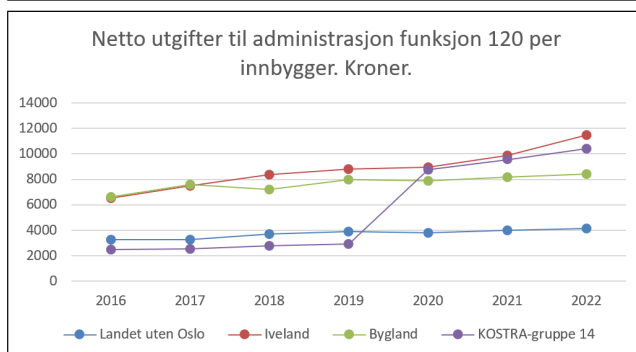
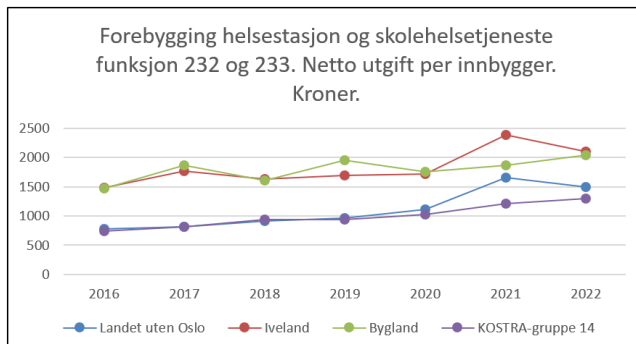
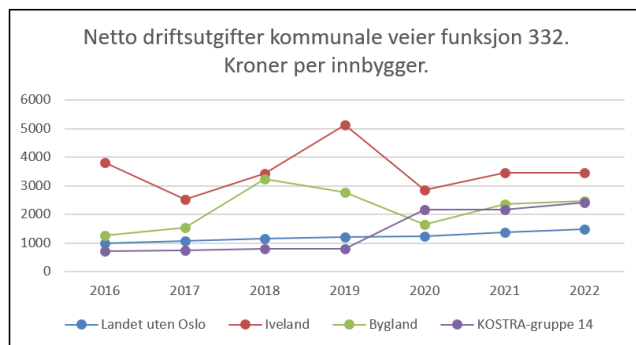

Personer med innvandrerbakgrunn. 2. kvartal 2023:

Land	2023
Sverige	3
Litauen	3
Polen	20
Tyskland	24
Ukraina	11
Eritrea	12
Somalia	0
Irak	6
Pakistan	0
Syria	26

5. Kommentarer og forklaringer til budsjettet

ENDRET KOMMUNELOV FRA 2020

Den nye kommunelovens kapittel 14 som omhandler økonomiforvaltning, trådte i kraft den 1.1.2020.

Den reviderte loven innebærer skjerpede krav til langsiktig planlegging og forsvarlig økonomisk styring. Det presiseres i lovens § 14-1 at **kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handlefriheten blir ivaretatt over tid**. Med «over tid» mener lovgiver en tidshorisont på mer enn en kommunestyreperiode.

Økonomibestemmelsene i gammel kommunelov er i hovedsak videreført, men den nye loven inneholder noen regler som begrenser mulige økonomiske disposisjoner. Dette gjelder for eksempel kravet i §14-10 om at budsjettet for hele økonomiplanperioden skal ha inndekning i tilgang på midler eller frie fondsmidler. Videre er det krav om at økonomiplan og årsbudsjett skal vise utvikling i gjeld og andre langsiktige forpliktelser.

Loven slår fast at kommunestyret/fylkestinget har det overordnede ansvaret for økonomistyringen og skal selv utarbeide måltall for å ivareta forsvarlig økonomisk forvaltning (§14-2). Kommunestyret i Iveland har vedtatt måltall på netto driftsresultat, gjeldsgrad og minimumsnivå på fri egenkapital (disposisjonsfond).

Økonomiske hovedoversikter

(kapittel 2 i innholdsfortegnelsen) angir rådmannens forslag til økonomiske rammer i økonomiplanperioden 2024-2027, samt årsbudsjett 2024 for henholdsvis:

- Driftsregnskapet
- Investeringsregnskapet

De økonomiske oversiktene er omarbeidet i henhold til ny budsjett- og regnskapsforskrift av 7. juni 2019.

Inntektene i driftsregnskapet fordeler seg mellom de inntektene kommunen får gjennom frie inntekter fra staten (i statsbudsjettet), samt de øvrige inntektene kommunen mottar gjennom skatter, avgifter, refusjoner og ulike tilskudd til tjenesteyting. Her kan nevnes eiendomsskatt, inntekter fra konsesjonskraft og konsesjonsavgift, rentekompensasjonsordning, tilskudd brukerstyrt personlig assistanse (BPA), statstilskudd flyktninger, og momskompensasjon. Brukerbetalinger fra innbyggerne er også en viktig inntektskilde for kommunen.

Noen nøkkeltall fra inntektssystemet

Statsbudsjettets konsekvens for Iveland

I kapittel 3 forklares nasjonale føringer i statsbudsjettet samt sammensetningen på de frie inntektene til Iveland kommune. Videre fremkommer det her kilder til ulike inntekter som kommunene kan benytte for å tilpasse sin drift.

Tabellen viser den detaljerte sammensetningen av rammetilskuddet for 2024 basert på føringene i årets statsbudsjett.

Rammetilskudd 2024	
Innbyggere i beregning: 1354	
Innbyggertilskudd før omfordeling	40 392 000
Omfordeling	
Utgiftsutjevning	28 760 000
Korreksjon for elever i statlige og private skoler	905 000
Inntektsgarantiordningen, trekk	- 99 000
Særskilt fordeling	
Kompensasjon for bortfall eiend.skatt prod.utstyr	207 000
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	311 000
Grunnskoletilskudd	541 000
Kompensasjon 1for gradert basiskriterium	790 000
Redusert maksimal foreldrebetaling i barnehage	160 000
Regionalpolitiske tilskudd	
Distriktstilskudd Sør-Norge	3 264 000
Skjønnstilskudd	350 000
Skatteutjevning	
Netto inntektsutjevning (prognose fra KS)	13 401 000
Sum rammetilskudd	88 982 000

Andre frie inntekter til kommunen

Den viktigste frie inntekten utenom rammetilskuddet er kommunens andel av inntekts- og formuesskatten fra private og næringsdrivende, fastsatt til 10,95 % for 2024. I tillegg kommer eiendomsskatt og generelle statstilskudd. Andre generelle statstilskudd gjelder i all hovedsak bosetting av flyktninger.

Eiendomsskatt:

For næringseiendom og vannkraftanlegg videreføres skattesatsen på 7 promille og det forventes å gi en inntekt til kommunekassen på om lag 10,3 mill. kr i 2024. Satsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom foreslås uendret med 1 promille og budsjetteres med 0,37 mill. kr. Bunnfradrag på 0,5 mill. kr foreslås videreført.

Utfasing av den såkalte maskinskatten (skatt på produksjonsutstyr og installasjoner) startet i 2019. Rammetilskuddet kompenserer dette med 0,207 mill. kr som en del av særskilt fordeling. Utfasingen ble vedtatt gjennomført over 7 år og avsluttes i 2025.

Konsesjonskraft og konsesjonsavgift

mottar Iveland kommune som medeier i konsesjonskraft-fondet for Agder (interkommunalt selskap), eierandelen utgjør 2 %.

I budsjettet for 2024 er det lagt inn en forventet inntekt på 10,45 mill. kr basert på siste tilgjengelige utbetalingsprognose fra Konsesjonskraft IKS. Kraftprisen økte voldsomt sommeren og høsten 2022 grunnet krig i Ukraina og kraftkrise i Europa. Utover i 2023 har prisene falt igjen da mange land reduserte forbruket kraftig og vinteren 2023 ble mild i Europa. Derfor er anslaget på inntekter fra konsesjonskraft nedjustert med om lag 2,6 mill. kr per år siden forrige prognose høsten 2022.

Tabellen nedenfor viser budsjetterte tall for kommunens frie inntekter utenom rammetilskudd. Naturressursskatt er en særskatt for kraftselskap og skal sikre kommunen en godtgjørelse for bruk av en naturressurs.

Frie inntekter utenom rammetilskudd	
Skatt på inntekt og formue	31 886 000
Naturressursskatt	5 125 000
Skatt på eiendom - vannkraft og næringseiendom	10 330 000
Skatt på eiendom - bolig og fritidsbolig	370 000
Andre generelle statstilskudd	5 667 000
Konsesjonskraftinntekter	10 400 000
Sum andre frie inntekter	63 778 000

Sum driftsinntekter omfatter de samlede inntektene, inkludert de som blir politisk bestemt gjennom avgifter og betalingssatser i det enkelte budsjettår. Brukerbetalinger og kommunale avgifter budsjetteres under den enkelte enhet som får inntektene, og medfører at enhetens netto ramme blir nedjustert tilsvarende inntektene.

Den kommunale deflatoren er en indeks som forsøker å representere pris- og lønnsveksten som kommunesektoren står overfor. Det er Finansdepartementet som utarbeider indeksen. Regjeringen har lagt til grunn en deflator på 4,5% i statsbudsjettet for 2024. Tallet virker å være noe lavt.

Reservert ramme for sentral lønns- og pensjonsreserve forvaltes av rådmannen og er en fordelingsramme som skal ta høyde for det

enkelte års lønnsoppgjør. Pensjonsreserven skal ta høyde for svingninger i utgiftene til pensjon i det enkelte budsjettår.

Lønns- og pensjonsrammen er satt til 1 mill. kr i 2024. De siste årene har premieavviket vært positivt og dermed gitt en inntektsføring i regnskapet. Det har ikke vært behov for den ekstra bufferen i budsjettet som pensjonsreserven gir.

Brutto driftsresultat er et uttrykk for forskjellen mellom generelle driftsinntekter og netto driftsutgifter. Under netto driftsutgifter inngår også avskrivninger. Brutto driftsresultat sier noe om hvorvidt kommunen har inntekter nok til å dekke verdiforringelsen av bygninger og utstyr i tillegg til den daglige drift.

Brutto driftsresultat er negativt i hele økonomiplanperioden. Negativt brutto driftsresultat kan være en konsekvens av politiske valg, som for eksempel å ikke kreve full inndekning på selvkosttjenester for å gjøre kommunen mer attraktiv å bo i.

Finans omhandler hvordan vi tilegner oss, forvalter og anvender penger over tid, og omfatter:

- Finansinntekter tilsvarende utbytte, renteinntekter samt gevinst av finansplasseringer
- Finanskostnader tilsvarende renteutgifter og avdrag til lån, samt tap på finansielle plasseringer

Rente- og utbytteinntekter

Etter fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi har Iveland kommune andel aksjer med 0,78% i det nye selskapet. Utbyttegrunnlaget i 2024 er 70% av resultatet 2022 i det sammenslåtte selskapet. I tillegg kommer 1,1 mrd. kr som skal utbetales over 3 år som følge av fusjonen, og 2024 er år 2 i den ekstraordinære utbetalingen.

Iveland kommune har budsjettet med et utbytte på 12 mill. kr for budsjettåret 2024. Dette er fire millioner lavere enn utbetalt

utbytte i 2023, men likevel høyt når man sammenligner med tidligere år.

Renteinntekter av bankinnskudd og renteinntekter fra startlån budsjetteres med til sammen 2,3 mill. kr.

Renteutgifter og avdrag

Renteutgiftene består av renter på kommunale lån og formidlingslån (startlån). Det er lagt til grunn et rentenivå på 5,2% for 2024 og 2025 og svakt synkende til 4,7% i 2027. Ved beregningen er det lagt inn en sikkerhetsmargin på 0,5 prosentpoeng utover markedsprognosen. I august 2024 utløper en rentebinding på 1,38% som vi gjorde i 2021 på et 20 millioners lån. Man vil da forsøke å rentesikre en del av låne-massen på nytt, men slik markedet ser ut nå vil det neppe være mulig å binde under 4 prosent rente med mindre man binder i mer enn 10 år.

I 2024 forventes samlede avdrag på lån å utgjøre like under 5 mill. kr mens renter er beregnet til 5,5 mill. kr. (se tabell nedenfor) Avdrag på startlån bokføres i investeringsregnskapet, mens avdrag på lån til kommunale investeringer belastes kommunens drift. Hvor høye utgiftene til renter og avdrag de neste årene blir avhenger av investeringsnivået, og om det skal brukes lånemidler eller egenkapital til å finansiere dem.

Tall i tusen kr

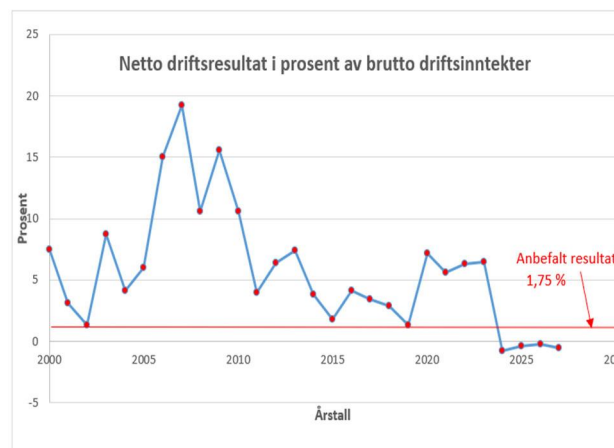
Prognose renter og avdrag på lån	2024	2025	2026	2027
Avdrag på lån i Kommunalbanken	3 233	3 333	3 728	4 328
Avdrag lån KLP-banken	667	667	667	667
Avdrag på startlån (inv.regnskapet)	1 064	1 191	1 193	1 070
Sum avdrag	4964	5191	5588	6065
Renter på lån	5498	6034	6055	6047
Sum finanskostnader	10 462	11 225	11 643	12 112

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansposter. Netto driftsresultat er et

nøkkeltall i det kommunale regnskapet og er det nærmeste man kommer over– eller underskudd i regnskapsloven.

Utviklingen i netto driftsresultat

Tabellen nedenfor viser negativt netto driftsresultat fra og med 2024. Det er stor usikkerhet knyttet til skattlegging av naturressurser og hvordan dette påvirker kommunens inntekter framover. Nytt inntektssystem for kommunene vil ventelig tre i kraft fra 2025. Også her er det usikkert hvordan dette påvirker kommunens inntektsside og dermed også driftsresultatet.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et nivå på netto driftsresultat til minimum 1,75 % av totale inntekter, vist i tabell ved rød strek.

Måltall på netto driftsresultat

Iveland kommune har i sitt økonomireglement vedtatt et måltall på netto driftsresultat på minimum 1 pst av brutto driftsinntekter. Langsiktige prognoser tyder på at kommunen ikke er i stand til å oppnå dette uten rasjonalisering og omlegging av drift der det er mulig. Det er også noen politiske valg som er med å styre driftsresultatet, for eksempel i forhold til avgiftsnivå på kommunale tjenester.

Fondssituasjon

Iveland kommune har i tidligere perioder

opparbeidet fondsreserver som kommunen har benyttet de siste årene til investeringer og som vil bli benyttet også i denne økonomiplanperioden. Prognosen viser svake resultater utover i perioden, og det vil føre til reduksjon i fondsbeholdningen (egenkapitalen).

Det skilles mellom bundne fond og frie disponible fond. Bundne fond er til bruk for spesielle formål og kan ikke omdisponeres. De frie fond kan omdisponeres og benyttes fritt av kommunestyret. Iveland kommune har følgende fondsbeholdning per oktober 2023:

Egenkapital per oktober 2023	Tusen kr
Bundne driftsfond	3 683
Ubundne investeringsfond	81
Disposisjonsfond	57 979
Andel disp.fond bundet av politisk vedtak	1 500*

Investeringsutvikling

Iveland kommune har investert i tiltak som har som formål å øke bosettingen og folketallsveksten. Disse investeringene skal gi kommunen økte inntekter, for å kunne investere i nye samfunnsnyttige tiltak. Fra prosjektet på Åkle er det inngått nedbetalingsavtale med utbygger for solgte leiligheter. Byggeklare boligtomter på Bjørnehatten ligger ute for salg. Det er etablert en tilskuddsordning for oppføring av nye boliger med formål å rekruttere nye innbyggere til Iveland.

De siste 10 årene har administrasjon og politikere drevet et målrettet arbeid for å sikre moderne, funksjonelle og trivelige lokaler til de fleste av kommunens primæroppgaver. Begge skolene er rustet opp, omsorgssenteret er renoverert og bygd ut. I 2021 stod ombygde Skaia barnehage ferdig med masse plass til barn og lagt til rette for effektiv drift der man likevel opprettholder kravet til forsvarlig

bemanning. Alle investeringene har samlet kostet et tresifret antall millioner kroner og det har medført at kommunens gjeldsbyrde har vokst betydelig.

Ett av kommunens vedtatte måltall regulerer forholdet mellom kommunens samlede inntekter og forsvarlig gjeldsbyrde (gjeldsgrad). Måltallet skal forhindre at renter og avdrag blir en så tyngende post i kommuneregnskapet at man ikke klarer å oppnå et positivt netto driftsresultat. I 2022 ble det ikke tatt opp nye lån til kommunale investeringer og trolig slipper man dette også i 2023 grunnet utsatte investeringer. Gjeldstaket ligger an til å bli brutt i 2026 og 2027 dersom rådmannens forslag til investeringer blir vedtatt og inntektsnivået ikke øker.

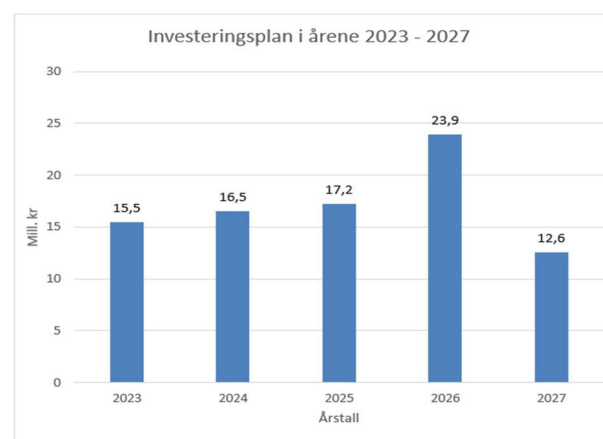
Lån til kommunale investeringer skal ikke overstige 60% av brutto driftsinntekter. Det betyr maksimum gjeld på ca. 110 mill. kr, markert i diagrammet med rød strek.

I et langsiktig perspektiv er det viktig å skape et positivt vedvarende netto driftsresultat. Positivt netto driftsresultat genererer økt egenkapital til å ivareta og fornye verdier kommunen eier/har. Rådmannen foreslår at det investeres i bolig- og næringsutvikling som kan gi trivsel, folketallsvekst og næringsutvikling som på sikt gir kommunen økte inntekter.

Finansieringsbehov som oppstår kan

kommunen velge finansiert gjennom bruk av oppsparte midler avsatt til fond i tidligere perioder, og/eller gjennom budsjetterte overføringer bygd på positivt netto driftsresultat i perioden. For øvrig kan kommunen velge å lånefinansiere investeringene, samt innhente tilskudd og evt. selge anleggsmidler. Frie fondsmidler representerer en finansieringskilde til både drifts- og investeringsregnskapet. Etter ny kommunelov må finansiering av investeringer med frie fondsmidler gå via overføring fra driftsregnskapet.

Rådmannens forslag til samlede investeringer i økonomiplanperioden er på 70,23 mill. kr og foreslås finansiert med lånemidler og en egenkapitalandel på om lag 18%. Prosjekt idrettshall/aktivitetssenter samt spesialrom skole utgjør alene ca. 44% av investeringene.

Momskompensasjon for investeringene er estimert til om lag 11 mill. kr samlet og reduserer kommunens finansieringsbehov tilsvarende.

Avdragsperioden på de fleste av kommunens lån til investeringer er på 40 år. Dette har medført at det hvert år må nedbetales ekstraordinært avdrag med ca. 1 mill. kr for å imøtekomme kommunelovens krav om minimumsavdrag. Låneopptak de neste årene vil derfor bli foreslått avdratt over 20 år inntil sum årlig avdrag oppfyller kommunelovens minimumskrav.

Renten ble bundet på 1,38% i tre år på

låneopptaket i 2021. I etterpåklokskapens lys kan man jo se at en større del av porteføljen burde vært rentebundet under pandemien. Høsten 2023 ser det ikke ut å være mulig å binde renta under 4% på tidshorisont under 10 år.

Det skilles mellom lån til formidlingslån (startlån) og lån til kommunale investeringer. Formidlingslån er lån i Husbanken for videreformidling til husholdninger. Formålet med startlån er økt boligbygging i kommunen og at folk med svak økonomisk evne skal få mulighet til å komme inn på boligmarkedet.

Kommunen har 2. prioritet sikkerhet for disse lånene og hefter sammen med Husbanken for en prosentvis andel av gjelden ved evt. mislighold.

I 2022 valgte Iveland kommune å samordne sitt regelverk for startlånsordningen med Husbankens. Dette gjorde det mulig å finansiere en større andel av boligkjøpet med startlån og interessen for ordningen økte. I startlånsrammen på 10 mill. kr i 2023 gjenstår om lag 3 mill. kr ved utgangen av oktober. Rådmannen foreslår derfor en startlånsramme på 5 mill. kr i 2024.

6. Strategier og prioriteringer i økonomiplanperioden

Hvordan nå målene:

Kommuneplanen:

I samfunnsdelen er visjonen *”Iveland kommune – et godt sted å bo”*. Kommunens hovedmål er *”Befolkningsøkning over landsgjennomsnittet”*.

Økonomiplanen (Handlingsplanen) skal gjenspeile og iverksette handlinger som bidrar til å nå målene i kommuneplanens samfunns- og arealdel.

Bolig-, tomte- og stedsutvikling:

Kommunens største inntekspotensial ligger i økt antall innbyggere. Kommunen har hatt en positiv vekst det siste året, og man håper på videre positive utvikling. Denne trenden må forsterkes med tiltak og handlinger innenfor stedsutvikling. Stedsutvikling med mål om økt

innbyggertall er igangsatt og enkelte tiltak er på plass, som boligområder, spredt boligbygging, økonomisk støtte til nye boliger, startlån og styrking av kommunes tjenester. Det må jobbe med omdømme og markedsføring. Legge til rette for at innbyggerne jobber lokalt eller regionalt, og samtidig bor i Iveland kommune.

Åkle har 26 boenheter og potensialet for flere enheter bør benyttes. Det er byggeklare tomter i boligområdene, og det er muligheter for tomter fra private ønsker å bygge spredt i kommunen.

Ved rullering av kommuneplanen må man hensyn ta framtidige ønsker om boform og områder. Det må bli et større fokus på fritidsaktiviteter og annet som komplementerer bokvaliteten i kommunen. Utviklingen må tilpasses kravet om bærekraftig utvikling og miljø.

Startlånsordningen er endret slik at den kan benyttes til å realisere kjøp eller bygging av flere nye boliger i kommunen, det må etableres en god boligsosial plan for kommunen.

Tilbud om økonomisk støtte ved ferdigstilling av nybygg bør videreføres som et stimuleringsstilbud.

Næringsutvikling: Det må tilrettelegges for arbeidsplasser i kommunen ved bruk av god bo- og næringspolitikk. Tilskuddsordninger, veiledningstjenester for etablerere, Regionalt næringsfond for Birkenes, Iveland og Lillesand kommuner vil sammen med kommunale tilretteleggingstiltak være viktig for dette.

Kommunen jobber videre med å tilrettelegge fleksible tomter for næringsutvikling. Vatnestrøm Industriområde er utviklet slik at det gir utbyggingsmuligheter for eksisterende og nye aktører.

Kommunen må ha fokus på bolig og næringsutvikling ved aktiv deltakelse og innovasjonsrettede tiltak. Kompetanse- og økonomiske tiltak vil kunne være tiltak som blir benyttet.

God personal- og økonomistyring: I økonomiplanperioden vil kommunen ha utfordringer med å tilpasse utgiftene til inntektene. Ansatte og ledere må samarbeide godt slik at man møter de nye utfordringene på en ansvarlig og ressurseffektiv måte.

Resultatet av godt personalarbeid kan gi lavere sykefravær som igjen gir lavere kostnader til vikarbruk. Fortsatt fokus på dette området er nødvendig.

Organisasjonsmodellen har blitt justert flere ganger, og den må også i 2024 vurderes ift tilpasninger av oppgaver, nye tjenestetilbud, resultater og driftskostnader. Nasjonal føringer og krav vil kunne kreve nye arbeidsoppgaver og nytt personell.

God økonomidisiplin fra enhetene, utnytting av det som ligger i digitale tjenester, kompetanseheving, innovasjonsarbeid og optimal ressursbruk i tjenesteproduksjonen blir viktig i hele perioden.

Omdømme: Kommunen har et godt omdømme og det må utnyttes når politikere og ansatte presenterer, representerer og omtaler kommunen.

Gode tjenester: Samfunnet er i endring og nye tjenester kommer og gamle endres. Tjenestene som skal leveres må kunne måles og evalueres av andre. De skal være gode og forsvarlige, samt at det er det "rette" nivået på tjenesten.

Kommunen følger og benytter de målinger som finnes for kommunal sektor, samt egen- og internkontroll. Disse benyttes til å evaluere, utvikle, endre og fornye tjenestene og omfanget.

Oppvekst: Iveland kommune har utfordringer i forbindelse med utdanningsnivåene. I planperioden videreføres tiltak og nye tiltak iverksettes i forhold til "*Kvalifisert for framtida*". Disse evalueres og justeres årlig for å oppnå bedre resultater. Skoleresultatene har svingt og det jobbes med tiltak som skal bedre resultatene, dette i sammen med universitet, UDIR, Statsforvalter og KS. Gruppen som ikke har fullført kompetanse innen 5 år etter start i videregående skole er ennå for høy.

Man øker satsningen på sommerjobb for elever i 10 trinn. Man ønsker å gjennomføre et opplegg som veileder elevene i hele prosessen fra å søke jobbe til å bli ansatt.

Barnehagene har noe lavere vekst enn tidligere, dette kommer av at noen foreldre velger andre løsninger, og lavere befolkningsvekst. Utviklingen av barnehagene er viktig for veksten i folketallet. Kommune har to gode barnehager som er tilpasset slik at barnehagene kan drives så effektivt og fleksibelt som mulig. Driften er organisert slik at man benytter samlet kapasitet ved barnehagene på Skaiå og Vatnestrøm.

Man viderefører arbeidet med hvordan skape

god oppvekst. Fokuset er på hvordan leverer vi tjenestene, tjenestenivå, tilbudene opp mot resultater, driftskostnader og effektivitet. Vi må sikre kompetente medarbeidere og ivareta barnas beste i forhold til helhetlig utvikling og læring.

Det er et organisert arbeid rundt forebygging og tidlig innsats i forbindelse med barnevernlov.

Helse og velferd: Kommunen arbeider for å imøtekomme og tilfredsstille de krav som kommer fra sentralt holdt, samt de utfordringene som kommer lokalt med hensyn til demografi-, folkehelse- og levekårsutviklingen.

Demografiutviklingen vil gi Iveland nye utfordringer innenfor omsorgsområdet som kommunen må møte på en kvalifisert måte. Det er utfordringer med krav til kommunal øyeblikkelig hjelp med døgnopphold for brukere med psykisk- og rusproblematikk. Aktivisering, habilitering, rehabilitering og pasientsikkerheten styrkes.

Levekårsutviklingen medfører nye utfordringer som barnefattigdom, livsstilssykdommer, gjeldsproblematikk, rus, psykiatri, ufører og økning i andel i utenforskap.

NAV har nasjonalt og regionalt igangsatt flere endringer som skal bedre lokale tjenester. Iveland er en del av NAV Midt-Agder. Samarbeidet evalueres jevnlig for å sikre gode NAV tjenester til innbyggerne lokalt.

Iveland har et meget høyt utenforskap, antall innbyggere i alderen 18 til 67 år som står utenfor arbeidslivet er nå «en av tre». Disse må søkes tilbakeført i arbeid via NAV eller andre tiltak. Videre må man jobbe for økt sysselsetting blant innbyggerne ved å benytte aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere, samt øke språktreningsplasser for fremmedspråklige.

Det er fokus på økt kompetanse innenfor

demens og tiltak som stimulerer flere eldre til å bo hjemme lengre. Fokus på bo trygt-reformen blir viktig for å nå dette. Iveland deltar i det digitale responscenteret i Agder som skal gi hjemmeboende en bedre sikkerhet.

Omsorgssenteret er moderne og effektivt, og leverer gode tjenester. Det jobbes med å benytte de mulighetene som bygget kan gi brukerne, samt øke aktivitetstilbudene for flere.

Drift og Utvikling: Kommunen skal være en aktiv part i samfunns- og arealutviklingen med mulighetsstudier, stedsutvikling og godt planarbeid.

I lyset av en framtid med trangere økonomiske rammer må målrettet Forvaltning-, Drift- og Vedlikeholdsarbeid (FDV) planlegges ressurseffektivt, samtidig som kommunen skal opprettholde god kvalitet og trygghet. Kommunen arealer må benyttes effektivt med økt samdrift. Lokaler som kommunen ikke har behov for må vurderes solgt eller kassert.

Investeringer skal være rettet slik at de gir gevinster i form av bedre kvalitet, økt kapasitet og lavere kostnader for flere.

Man må vurdere kommunens eierskap i selskaper og bygninger, forvaltningsansvaret for veier og bygninger, samt infrastruktur anlegg.

Graden av selvkost- og betalingssatser må i perioden sees i lyset av inntekts- og kostnadsnivået til tjenestene totalt sett og kommunens økonomi. Selvkostnivået for tjenester må økes til å bli selvfinansiert.

Kommunal innovasjon: For å møte framtidens krav og tjenestebehov innenfor den økonomiske- og ressursmessige rammen må det drives kommunalt innovasjonsarbeid fra politikere og administrasjonen.

I 2024 må man jobbe videre med tiltak som effektiviserer, utvikler og reduserer driftskostnadene innenfor alle enheter og områder. Dette arbeidet har behov for økonomiske ressurser.

Innovasjonsarbeidet kan deles i tre faser; teknologi, oppgaveendring og organisasjonsendring. Innovasjonen er ikke ferdig før vi ser resultatene av hvordan vi leverer tjenestene.

Målet er at Iveland i framtiden skal levere gode tjenester innenfor den økonomiske rammen kommunen får i de kommende år.

Dette vil medføre endringer for ansatte, politikere og innbyggerne i kommunen.

Digitalisering og IKT: Det må jobbes med å utnytte IKT området og digitale muligheter innenfor tjenesteproduksjonen. Fra 2024 vil kommunen være fullt integrert i IKT-Agder, et ikt-selskap som man forventer vil bidra positivt på flere områder.

Det vil være fokus på bedre og mer effektiv tjenesteproduksjon, og her vil digitaliseringen åpne mange nye muligheter. Innbyggerne skal også få tilgang til flere digitale tjenester fra kommunen som vil kunne forenkle samhandlingen mellom innbyggerne og kommunen.

Samarbeidsrelasjoner: Iveland kommune har samarbeider i Setesdalsregionen og Region Kristiansand på ulike områder. Kommunen samarbeider også med andre kommunale og private aktører i Agder. Dette er i utgangspunktet samarbeid som gir innbyggerne og kommunen fordeler og positive synergier.

Antall formaliserte relasjoner er mange og geografisk spredt i store deler av Agder, men med hovedvekt på Setesdal-, Kristiansand-, Arendalsområdet og Vennesla kommune.

Iveland kommune er representert i de fleste av disse selskapene. Disse krever økonomisk- og personellmessige ressurser, men er nyttige for at kommunens innbyggere skal få levert gode og effektive tjenester.

Iveland kommune har fokus på at de kommunale samarbeid ikke har en usunn økonomiutvikling i forhold til de tjenestene de skal levere til kommunen. Det vil i framtiden være ennå viktigere å evaluere nytten og effekten av disse.

Kommune utvikling:

Regjeringer vil gjennom en helhetlig politikk for kommunesektoren legge til rette for at kommuner skal kunne tilby nødvendige og tilpassede tjenester i hele landet.

Økonomiutvikling og tiltak som skaper balanse:

Inntektssystemet har de fleste årene gitt Iveland kommune lavere inntektsvekst enn pris- og lønnsveksten. Kommunens fikk et positivt resultat i 2022 på hele 6,3% og for 2023 blir det også positivt. Man har ikke benyttet fondsmidler til drift de siste årene. Det planlegges bruk av fond i 2024, og i resten av økonomiplanperioden.

Iveland kommunen må gjennomføre endringer innenfor tjenesteleveransene slik at driftskostnadene går til de oppgavene som er lovpålagt og nødvendig. Man må øke inntektene fra de områdene som kommunen rår over slik at de samlede inntektene skaper balanse i budsjett og regnskap.

Tiltakene vil kunne virke urimelige, og trenger derfor god politisk forankring. Tiltakene er nødvendige for at man fortsatt skal kunne opprettholde gode tjenester, lokalt handlingsrom, ha utviklingsmuligheter og et økonomisk grunnlag som sikrer Iveland kommune gode tjenester og selvstendighet i framtiden.

7. Organisering: Tjenesteområder, oppgaver og årsverk

Tjeneste område:	Tjenester og løpende oppgaver:	Arbeidsområder:	Årsverk fra budsjett 2023.	Behov årsverk ift budsjett 2024:
Rådmannens stab	Rådmannen, økonomiavdelingen, servicetorget, oppvekst, kultur og informasjon	Rådmannen	1,00	1,00
		Økonomiavdelingen	4,50	4,00
		Servicetjenester	3,00	3,50
		Barnehage- og skolefaglig rådgiver	1,00	1,00
		Kultur og informasjon	1,16	1,16
		SUM	10,66	10,66
Skolen i Iveland	Skole- og SFO drift i skolen	Lærere og adm.	26,59	23,53
		Læringer	2,00	1,00
		Fagarbeidere	6,55	6,37
		SUM	35,14	30,90
Barnehagene i Iveland	Barnehagedriften i hele kommunen	Barnehagene	22,95	23,30
		Spesialpedagogisk	1,90	2,20
		SUM	24,85	25,50
Pleie- og omsorg	Drift av hele pleie og omsorg. (Omsorgssenter inkluderer også kjøkken, renhold, vaskeri og aktivitet)	Langtidsavdeling	7,28	7,28
		Kjøkken, renhold og vaskeri	3,92	3,92
		Bokollektiv demens	7,92	7,92
		Hjemmesykepleie	7,59	7,59
		Habilitering (flyttes til Helse)	0,60	0,0
		BPA	3,20	3,20
		Praktisk bistand/hjemmehjelp		
		Læringer	0,69	0,69
		Ledere	2,00	2,00
		Adm.ressurs	2,00	2,00
		SUM	35,20	35,00
Helse og velferd	Kommunelege, fysioterapi, helsesøster, legetjeneste, jordmortjeneste, ergoterapi, psykiatritjenester, Husbankens ordninger, støttekontaktordningen, flyktninger, rus, habilitering m.v	Flyktning/SLT	1,50	1,50
		Helse	5,90	7,20
		Lege	0,53	0,53
		Prosjektstillinger		2,00
		SUM	7,93	11,23
Drift og utvikling	Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger, og anlegg for vann og avløp. Kommunale veier og grøntanlegg. Samfunns- og næringsutvikling. Kart og oppmåling. Landbruk, geologi, samfunnssikkerhet og beredskap, planarbeid.	Administrasjon	5,52	5,52
		Uteseksjon	9,63	10,63
		Sum	15,15	16,15

Totalt			128,93	129,44
--------	--	--	--------	--------

8. Organisasjonskart

Årsverksutvikling jfr årsmeldingene til 2022 (inkl. lærlinger og prosjekter), anslag for 2023 og 2024

Årstall	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årsverk	116	128	136	131	129	126	131	128	134	128	133	126	128	129	129

Kommentarer til tabellen, og mulige endringer i løpet av året 2024:

Rådmannens stab forventer ingen endringer i 2024. Man jobber fortsatt med å se på oppgavefordeling mellom enhetene og intern som kan medføre effektivisering.

I barnehagene vil det jobbes videre med å tilpasse bemanningen og kompetansen. Overtallighet vil bli benyttet som vikarer og forventes og bli redusert i løpet av året.

Antall årsverk i skolene er justert ned ift 2023 med er fortsatt innenfor det man mener er faglig nødvendig.

PLO har over flere år hatt en underbemanning ift sykepleier og administrasjon og vil nok måtte øke bemanningen innen sykepleier i fremtiden. Man øke bemanningen til administrasjon i løpet av året.

Helse og Velferd vil i løpet av årene 2023 og 2024 ha økt bemanningen med 3,4 årsverk. Dette for å kunne løse nye oppgaver som er tillagt enheten. Det er innenfor flyktninger, habilitering og prosjektstillinger.

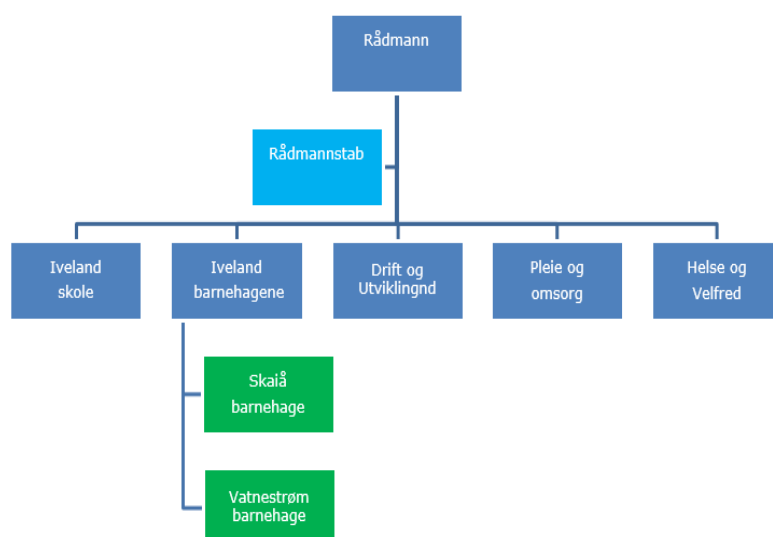
Drift og utvikling øker bemanning fra 15,15 opp mot 16,15 i forhold til vaktordningen i løpet 2024. Dette tallet inkluderer administrasjon, uteseksjon/vaktmestere og renhold.

Anslag årsverk i budsjettet er ift hva rådmannen budsjetterer med. Antall årsverk kan bli endret i løpet budsjettbehandlingen eller på grunn av driftsbehov i løpet av året.

Videre har kommunen 1,1 årsverk til politikk som ikke kommer med i tabellen for administrasjon.

Iveland kommune budsjetterer total å benytte 129,4 årsverk i 2024.

Organisasjonskart Iveland kommune

9. Iveland kommunes samarbeid med andre

Navn	Type relasjon	Lovpålagt	Hjemlet i:	Bidrag/overføring/kostnad per år (tusen kr) År 2022	Har Iveland eierandel?	Kommentarer
Agder Kommunerevisjon	IKS	Ja	Lov	718	4 %	
Aust-Agder museum og arkiv	IKS	Ja	Lov	468	2 %	Tilskudd til arkivordningen/andel drift av museum
Aust-Agder museum og arkiv	IKS	Nei		57		Tilskudd nybygg
Setesdal Brannvesen	IKS	Ja	Lov	3 344	17,9 %	Beredskap brann, feiertjenester
Setesdal Miljø og Gjenvinning	IKS	Ja	Lov	2 498	20 %	
Konsesjonskraft IKS	IKS	Nei	Politisk vedtak		1,69 %	
Setesdal IKT	IKS	Nei	Administrativt	66	20 %	IKT-utstyr, ikke drift
Å Energi AS	AS	Nei	Politisk vedtak		0,78 %	
Aust-Agder Næringselskap AS	AS		Politisk vedtak		0,33 %	
Kommunekraft AS	AS		Politisk vedtak		0,31 %	
USUS AS (Visit Sørlandet)	AS		Politisk vedtak	9	0,21 %	Markedsføring
Setpro AS	AS		Politisk vedtak	299	20 %	Kommunal driftsstøtte
Setesdal informasjons og kompetansesenter	AS		Politisk vedtak		2,4%	

Frivilligsentralen	Formåls-fellesskap	Nei	Politisk vedtak	125	Nei	
Midt-Agder barnevern	Vertskommune	Ja	Lov	1 736	Nei	
Midt-Agder PPT	Vertskommune	Ja	Lov	726	Nei	
(Moonlight)	Kjøper tjenester	Nei	Politisk vedtak	681	Nei	Sagt opp fra 01.01.24
Agder sekretariat	Kjøper tjenester	Ja	Politisk vedtak	140	6,3 %	Sekretariat for kontrollutvalget
Aust-Agder Utvikling og kompetansecfond	Medlem					
LVK	Medlem	Nei		39		Kontingent

Navn	Type relasjon	Lovpålagt	Hjemlet i:	Bidrag/overføring/kostnad per år (tusen kr) År 2022	Har lveland eierandel?	Kommentarer
KS	Medlem	Nei		172	Nei	Kontingent
KS, OU-midler				151		
Kommuneforlaget	Kjøper tjenester	Nei		134	Nei	MTU / brukerundersøkelser
Radio Loland	A/L		Politisk vedtak		3 av 76	
L/L Setesdal Bilruter	L/L			294	0,67 %	Transportoppdrag
AT Skog BA	BA			8	<1 %	
KLP	Andel	Ja		319	<1 %	Egenkapital innskudd
Falck	Kjøper tjenester	Nei	Administrativt	111	Nei	Bedriftshelse-tjeneste

IKT Agder	Kjøper tjenester	Nei	Politisk vedtak	4 117	Nei	Drift av IKT-tjenester, eierandel fra 01..01.22
Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA)	Kjøper tjenester			15		Innkjøps-samarbeid
Krisesenter / støttesenter	Vertskommune	Ja	Lov	101	Nei	Kristiansand
Gjeldsrådgivning	KnPS	Ja	Lov	35	Nei	Arendal kommune / Kristiansand kommune
NAV Midt-Agder	Vertskommune	Ja	Politisk vedtak/lov	2 399	Nei	Sosial oppfølging og veiledning
Legevakt	Kjøper tjenester	Ja	Lov	775	Nei	Kristiansand kommune / Vennesla kommune
ATP samarbeidet	Medlem	Nei	Politisk vedtak	66	Nei	
Region Kristiansand	Medlem	Nei	Politisk vedtak	163	1 av 10	Kontingent
Birkenes kommune	Kjøper tjenester	Ja	Administrativt	56	Nei	Samarbeid om oppmåling, 800 kr per time alt inkludert

Enhet 10: Politisk område

Enhetens hovedoppgaver omfatter all politisk virksomhet i kommunen, så som godtgjørelse og lønn til politikere, utgifter i forbindelse med valg, møter og reiser. Enhetens økonomiske ramme inkluderer kommunens utgifter til Agder Kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgssekretariatet).

Området bistår også ved opplæring, kompetanseheving og koordinering av utstyr.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Politisk område			
Lønn og sosiale utg	1 913 689	2 054 000	2 119 000
Kjøp inngår i tj prod	292 688	191 000	282 000
Kjøp erstatter tj prod	849 500	1 049 000	880 000
Overføringer fra komm	86 537	82 000	85 000
Finansutgifter	1 564	0	0
Salgsinntekter	-28 190	-30 000	-32 000
Refusjoner	-35 310	-17 000	-20 000
Overføringer til komm	0	0	0
Finansinntekter	-984	0	0
Sum	3 079 494	3 329 000	3 314 000

Den økonomiske rammen inkluderer kommunens utgifter til Agder Kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgssekretariat) og er totalt på kr 1 014 500 i 2024. Møtegodtgjørelse, lønn og kontrollarbeid tar om lag 90% av kostnaden på politisk område.

Godtgjørelsen til politikerne i Iveland er knyttet mot stortingsrepresentantenes lønn. Ordfører får 90% av stortingsrepresentantenes lønn, varaordfører får 10 % av ordførers lønn og kommunestyrerepresentantene får 1% av ordførers lønn.

Rammen økes med lønns og prisvekst, mens kjøp av tjenester er nedjustert noe.

Nye eller endrede tjenester i 2024

Det er ikke planlagt endringer.

Organisasjonsendringer i 2024

Ingen endringer i 2024.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Styrke kompetansen til politikerne innenfor bruken av digitale reiseregninger.

Det kan bli gjennomført politikerprogram i 2023/24.

Enhet 11: Rådmannens stab

Enhetens hovedoppgaver internt i organisasjonen er administrasjon, utvikling, oppfølging, politisk sekretariat og HR/støttetjenester til ansatte, enhetene og politikerne. Eksternt skal enheten ha en aktiv rolle innenfor samfunnsutviklingen, næringsutviklingen, prosjekter, eierskap, interkommunalt samarbeid, innovasjon, samarbeid mellom eksterne og kommunen, samt videreføre et godt samarbeid med Statsforvalteren, Fylkeskommunen og KS.

Rådmannens stab har tjenestene; kultur, oppvekst, arkiv, HR, servicetorget, økonomienheten og rådmannen. Enhetenes oppgaver vil i 2024 i store trekk bli administrert som tidligere samtidig som man jobber med å videreutvikle enheten, tilbudene og tjenesteleveransen.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rådmannens stab			
Lønn og sosiale utg	10 719 214	11 182 000	11 362 000
Kjøp inngår i tj prod	3 638 438	6 344 000	6 479 000
Kjøp erstatter tj prod	8 620 528	9 077 000	7 682 000
Overføringer fra komm	3 922 147	3 994 000	3 699 000
Finansutgifter	2 256 028	0	0
Salgsinntekter	-129 027	-29 000	-31 000
Refusjoner	-4 274 662	-2 897 000	-2 301 000
Overføringer til komm	-481 786	-410 000	-430 000
Finansinntekter	-2 527 731	-20 000	-20 000
Sum	21 743 149	27 241 000	26 440 000

Enheten reduserer budsjettet med ca. 3 %, reduksjonen er i hovedsak kjøp av tjenesteproduksjon som leveres av andre kommuner. Lønnskostnadene øker med ca. 1,5 % og innbefatter lønns- og prisvekst. Mye av budsjettet til enheten gå til kjøp av tjenester og medlemskap. Iveland kirke får en budsjettvekst på 6%, det er noe mindre enn de ønsket.

Tiltaksliste rådmannens stab	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
AKT Svipp	300 000	300 000	300 000	300 000
Monter for utstilling Åkle	50 000	0	0	0
Skoletur 10. trinn 2024	70 000	0	0	0
Sommerjobb for ungdommer	400 000	400 000	400 000	400 000
Tilskudd frivilligheten	50 000	50 000	0	0
Sum	870 000	750 000	700 000	700 000

Nye eller endrede tjenester i 2024

Rådmannen øker kostnadene til sommerjobb for ungdom slik at kan få en lengre arbeidsperiode. Man vil søke å benytte sommerjobb-tilbudet sammen med lokalt næringsliv.

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på digitalisering i offentlig sektor. Rådmannen vil prioritere dette gjennom gode nettbaserte tjenester og gjennom felles strategi og satsingsområder i samarbeid med IKT-Agder kommunene. Utgifter til felles IKT løsninger samt kostnader til innføring av nye digitale løsninger er samlet under rådmannens stab. IKT kostandene øker noe i 2024 på grunn av kronekursen, lønns- og prisvekst samt systemutvikling.

Innenfor oppvekstområdet gjennomføres tiltak som man skal virke for ungdommene i kommunen. Rådmannens stab jobber tett med eksterne parter som skal være med på å utvikle skolen og barnehagen slik at de har god kompetanse, ressurser for å jobbe med kompetansetiltak, resultater, overganger og måloppnåelse.

Man viderefører transporttilbud basert på «Tilkallingstransport» sammen med Agder Kollektivtransport. Kommunen er med på å finansiere tilbudet.

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på oppvekst, og den nye barnevernsreformen trådte i kraft 01.01.22, og nye barnevernlov kommer 01.01.23. Dette innebærer at kommunene må jobbe enda bedre med forebyggende tiltak for familier, barn og unge, og at det interkommunale barnevernet får økte oppgaver. Det er ikke forventet økte kostnader pr dato. Eventuelle tiltak for familier i lveland kommune vil kunne utløses kostnader.

Innenfor kultursiden vil man styrke tilbudet til innbyggerne ved innføring av BUA (leier ut utstyr), og andre tjenester.

Viser til tiltaksliste rådmannens stab (forrige side)

Organisasjonsendringer i 2024

Organisasjonsmodellen videreføres, men det arbeides med å styrke og samle oppgaver til økonomienheten. Det vil gi backup-muligheter, avlaste andre enheter for enkelte økonomi oppgaver og skape en jevnere belastning på arbeidsstokken, samt øke sikkerheten ved eventuelt sykefravær og turnover. Kommunen opplever økt krav til kontrollaktivitet og må vurdere hvordan man kan styrke den delen av tjenesteproduksjonen.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Det jobbes med å styrke kompetansen innenfor arkiv og personalforvaltning for bedre å kunne sikre dokument-håndteringen, videreutvikle ansattes kompetanse, omstillingsevne, inkluderingsarbeidet samt rekrutteringsarbeidet i hele kommunen.

Den teknologiske utviklingen er i kontinuerlig fremmarsj med nye muligheter og utfordringer innenfor programvare, informasjon mv. I tiden før koronapandemien ble biblioteket i stor grad benyttet ved selvbetjening. Formålsparagrafen til bibliotekene har endret seg til nå å være en møteplass/kulturarena mm.

Kommunens hjemmeside gir organisasjonen gode muligheter for bruk av digitale løsninger internt og

mot innbyggere/samarbeidspartnere. For å kunne ivareta og videreutvikle seg innen dette fagområdet må kompetansen og teknologien til enhver tid være oppdatert, og man ønsker å få gjennomført kompetanseheving slik at man kan bruke dette ennå mer aktivt utad.

Vi lanserer nye hjemmesider mandag 27. november 2023, samtidig med fem andre kommuner (Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes og Vennesla).

Som en konsekvens av at IKT-Agder ble kommunens leverandør av IT-tjenester har man skiftet økonomisystemet og HR-systemene ut. Noen flere systemer vil også bli innfaset i årene som kommer. IKT-Agder er en betydelig leverandør av IT-løsninger, og man har fokus på å ta i bruk de nyeste teknologiske løsningene.

Felles lønns- og økonomisystem for alle kommuner som driftes av IKT-Agder skal på sikt gi stordriftsfordeler og gjøre det lettere å bistå hverandre på tvers av kommunegrenser.

Ansattes kompetanse er økonomiavdelingens viktigste ressurs og det vil alltid være behov for løpende ajourhold av kunnskap innenfor kommuneloven med forskrifter, bokføringsloven, arbeidsmiljøloven, ferieloven, Kostra-veileder og andre årlige føringer fra regjering og Storting.

Personalressurser må disponeres på de områdene hvor vi ser at utviklingen krever det. Dette vil i fremtiden kreve at ansatte oftere får nye oppgaver og må avslutte andre oppgaver.

Rådmannens stab vil i løpet av året styrke arbeidet med internkontrollen og oppfølgingen av avvik med mål om å redusere avvikene.

Enheten må i likhet med hele kommunen jobbe med å styrke den digitale kompetansen.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
Kontroll	Kompetanseheving og bemanning tilpasning i perioden.
Kompetansekartlegging	Benytte Dossier. Tilstrebe tvilling kompetanse for viktige tjenester.
Digitale løsninger	Ny hjemmeside gir nye muligheter. Noen tar vi bruk ved oppstart 27. november. Flere vi komme, basert på behov for kommunen og enhetene. Bedre løsning for utgående informasjon må vurderes. Deling på facebook blir for svakt når ikke alle er på plattformen. De fleste har en mobil, og pushing av nyheter og informasjon gjennom egne app løsninger må vurderes.

Enhet 21: Skolene i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta en forsvarlig grunnskoleopplæring for barn og unge fra 6-16 år. I Iveland får alle barn og unge muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv. De mestrer grunnleggende ferdigheter og er kompetente for videre utdanning og arbeidsliv, og kan som voksne bidra til videreutvikling av Iveland som bygd og kommune.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Skolen			
Lønn og sosiale utg	27 428 308	29 160 000	31 579 000
Kjøp inngår i tj prod	3 044 747	2 770 000	2 956 000
Kjøp erstatter tj prod	938 966	590 000	815 000
Overføringer fra komm	370 594	297 000	318 000
Finansutgifter	195 543	0	0
Salgsinntekter	-198 330	-340 000	-357 000
Refusjoner	-4 249 658	-3 597 000	-4 218 000
Overføringer til komm	-120 800	-300 000	-510 000
Finansinntekter	-264 230	0	0
Sum	27 145 140	28 580 000	30 583 000

I den økonomiske rammen for 2024, er det tatt utgangspunkt i vedtatt ramme for 2023, som da ble justert til reelt behov etter flere år med merforbruk. Det er ikke lagt til grunn noen økt bemanning i 2024 i forhold til 2023, men det er alltid noe usikkerhet rundt ressursbehov, da skoleåret starter i august og ikke følger budsjettår.

Tiltaksliste skolen	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Gjestelever	225 000	225 000	225 000	225 000
Læremidler - lese-/skrivevansker	15 000	15 000	15 000	15 000
Oppgradere inventar/utstyr	50 000	50 000	50 000	50 000
Sum	290 000	290 000	290 000	290 000

Nye eller endrede tjenester i 2024

Skolen tilpasser seg stadig nye fagplaner med de muligheter det gir i utvikling i undervisningsmetoder og arbeidsformer. Daglig skoledrift balanseres mellom digitale løsninger, praktisk arbeid og ulike former for kunnskapsformidling og kunnskapslæring.

Høsten 2023 startet vi opp 2 spennende tjenester som vi fortsetter med inn i 2024 og videre. Vi etablerte et miljøteam som skal arbeide for et trygt og godt skolemiljø, bidra til økt motivasjon for elevene, forbygge uønsket skolefravær og støtte kontaktlærere og sosillærer i arbeidet rundt grupper og enkeltelever som trenger å bli sett litt ekstra eller få litt ekstra oppfølging.

I 2024 vil skolen også starte opp den utøvende delen av pilotprosjektet vi er en del av sammen med Sørlandet sykehus ABUP og UiA. Dette er et forsøksprosjekt hvor man ønsker å se på gevinsten av å bruke naturen som arena for elever med nevroutviklingsforstyrrelser og andre elever som vil kunne profitere på *friluftsterapi som helsefremmende, forebyggende og bærekraftig metode i skolen*.

I tillegg kan det se ut til at barnevernsreformen fører til at skolen vil bidra i langt større grad med forebyggende og avhjelpende tiltak for barn og unge som har behov for det.

Organisasjonsendringer i 2024

Iveland skole tilpasser seg og styrke seg i forhold til de endringer i samfunnet og skolene står overfor i forhold til tilpasset opplæring og spesialundervisning for elevene. Ny opplæringslov innføres august 2024.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Skolene benytter seg i stor grad av UDIRs videreutdanningstilbud med vikar-/stipendordninger for lærere som tar videreutdanning.

Skoleåret 23/24 har skolen ansatte som tar videreutdanning i grunnleggende lese- og skriveopplæring, naturfag, spesialpedagogikk og engelsk.

Skoleåret 24/25 vil vi oppfordre særlig til å ta videreutdanning i engelsk og norsk på småtrinnet, samt andre videreutdanninger som kan bli aktuelle etter behov og ønsker.

Iveland skole fortsetter kompetansehevingsarbeidet (DEKOMP) sammen med og i samarbeid med Vennesla kommune, som en del av et større kompetansemiljø rundt region Kristiansand og UiA.

RVTS-satsingen avsluttes i 2024. Oppfølgingsordningen er også formelt avsluttet, men enkelte tiltak har vi måtte vente på å få satt i gang, og kan være aktuelle for igangsetting i 2024.

I august 2024 innføres ny Opplæringslov for skolen. Skolen vil ha behov for noe kompetanseheving i forbindelse med dette.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
Miljøteam	Opprettholde miljøteam med fokus på læringsmiljø, motivasjon/trivsel og uønsket skolefravær.
Vill vekst/pilotprosjekt	Fullføre pilotprosjektet med ABUP/UiA om bruk av natur som arena for elever som profiterer på det.
Kompetanseutvikling	Benytte dagens UDIRs ordning for videreutdanning av lærere for å øke skolens kompetanse på enkelte fagområder.

Enhet 23: Barnehagene i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta et forsvarlig og tilfredsstillende pedagogisk barnehage tilbud i Iveland kommune i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vatnestrøm barnehage har også driftsansvar for SFO tilbud.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Barnehagene			
Lønn og sosiale utg	20 046 058	21 014 000	22 230 000
Kjøp inngår i tj prod	861 098	1 041 000	1 082 000
Kjøp erstatter tj prod	451 665	441 000	341 000
Overføringer fra komm	138 591	88 000	90 000
Finansutgifter	140 412	0	0
Salgsinntekter	-2 458 094	-2 360 000	-2 021 000
Refusjoner	-2 145 883	-960 000	-968 000
Overføringer til komm	0	0	0
Finansinntekter	-140 412	0	0
Sum	16 893 435	19 264 000	20 754 000

Enheten har redusert rammen de siste årene i henhold til politiske vedtak, men lønns og prisvekst kommer i tillegg – samtidig som enheten har enda noe overtallighet.

Våren 2024 er det ikke overtallighet i barnehagene på grunn av permisjoner. For høsthalvåret er det beregnet inn 3 årsverk overtallighet. Det er usikkert om dette blir reelt, da man ikke har oversikt over permisjoner før etter 1 mars. Man søker å benytte overtalligheten i barnehagene til et prosjekt hvor det skal sees på tiltak innenfor tidlig innsats i henhold til ny oppvekstreform om overtalligheten ikke blir reell/benyttet.

Tiltaksliste barnehagene	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Overtallighet barnehagene	833 000	0	0	0

Nye eller endrede tjenester i 2024

Det innføres reduksjon i foreldrebetaling fra 01.08.24. For Iveland kommune medfører dette nesten en halvering av nåværende sats.

Kontantstøtteperioden reduseres fra 23 til 19 måneder fra 01.08.24, og dette kan ha betydning for

når foreldrene velger å søke barna inn i barnehagene. Det har de siste årene vært få ett åringer i barnehagene i Iveland.

Organisasjonsendringer i 2024

Begge barnehagene har opplevd lavere søkertall de siste årene. Det er født færre barn i 2020 og 2021 og dette kommer til å prege driften i noen år. Men det var positive fødselstall i 2022, og nå i 2023 er det født 14 barn frem til oktober.

Det er kommet noen flyktningfamilier til Iveland i 2023, og dette gir også flere barn i barnehagene. Våren 2024 er det søkt inn 83 barn samlet i barnehagene i Iveland, og dette er høyere antall enn de to siste årene.

Den økonomiske utviklingen fremover er styrt av hvor mange barn som søkes inn i barnehagene for at bygg og ansatte blir utnyttet mest mulig effektivt.

På grunn av høye barnetall fra 2012-2019, har barnehagene i Iveland et høyt antall fast ansatte. Dette var også status ved budsjettarbeidet i 2023. Ut fra kommunens retningslinjer for nedbemanning og omstilling, ble det gjort en vurdering av overtalligheten våren 2023. På grunn av naturlig avgang og permisjoner ble det ikke foretatt noen omplasseringer eller oppsigelser i denne omgang, men det må tas nye vurderinger våren 2024 i sett i lys av søkertall og permisjoner.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Barnehagene følger revidert strategidokument; «Kompetanse for fremtidens barnehage», og det er fokus på høyere pedagognorm og videreutdanning av barnehagelærere, fagarbeidere og ledelse. Rekomp og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og praksis er ordninger som skal være med å oppfylle målene i strategien.

Enheten vil fortsatt ha behov for styrket fokus for å imøtekomme nye lovkrav i forhold til nulltoleranse mot mobbing. Da det var tilsyn på barnehageloven §41 og 42 våren 2023, var tilbakemeldingene på strukturen og planer god, men det gjenstår enda noe for at dette helt implementert i drift.

Barnehagene har fått kompetanseheving innenfor CLASS, som er en kvalitets vurdering innenfor omsorgs- og læringsmiljøet til barn i barnehagen. CLASS er et måleverktøy som måler kvaliteten på samspillet mellom ansatt og barn på gruppenivå.

Med dette ønsker barnehagene å utvikle kvaliteten og sette dette i system i løpet av 2024

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
Internkontrollsystem.	Barnehagene jobber videre med å utvikle et godt internkontrollsystem som er oversiktlig og ivaretar lovkravene.
Tidlig innsats og forebyggende arbeid.	Iverksette intensjoner i barnevernsreform/oppvekstreform om forebyggende arbeid og tidlig innsats. Jobbe målrettet mot en drening av spesialpedagogisk hjelp og et styrket allmennpedagogisk tilbud.
Kvalitetsvurderings verktøy	Jobbe med å innarbeide CLASS som verktøy, for å øke kvaliteten på barnehagetilbudet

Enhet 30: Pleie og omsorg

Enhetens hovedoppgave er å oppfylle lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og forvalter følgende tjenester:

- Praktisk bistand - daglige gjøremål (hjemmehjelp)
- Praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse
- Dagaktivitetstilbud
- Matombringing
- Trygghetsalarm
- Avlastning - i institusjon
- Omsorgsstønad
- Helsetjenester i hjemmet (hjemmesykepleie)
- Dagopphold i institusjon
- Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling, rehabilitering, annet
- Langtidsopphold i institusjon
- Nattopphold i institusjon
- Helsehjelp med tvang
- Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold
- EHelse og velferdsteknologi
- Heldøgnsbemannede omsorgsboliger
- Transporttjenesten for funksjonshemmede

Fra om med høsten 2023/2024 flyttes habiliteringstjenesten til Helse & velferd. Følgende tjenester er innbefattet endringen:

- Ledsagerbevis
- Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål
- Støttekontakt
- Avlastning - utenfor institusjon

Kommunen har siden [Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering Helse- og omsorgsdepartementet \(2017–2019\)](#) arbeidet systematisk med å styrke tjenesten. Med dette som bakgrunn, samt barnevernsreformen/oppvekstreformen, ser kommunen det formålstjenlig å flytte habiliteringstjenesten til enhet Helse & velferd. Dette for best mulig tverrfaglig samarbeid rundt tjenestemottakerne.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Pleie og omsorg			
Lønn og sosiale utg	30 516 086	29 598 000	32 648 000
Kjøp inngår i tj prod	1 884 346	1 483 000	1 547 000
Kjøp erstatter tj prod	78 408	0	0
Overføringer fra komm	349 052	184 000	219 000
Finansutgifter	177 947	0	0
Salgsinntekter	-2 004 969	-1 486 000	-2 296 000
Refusjoner	-2 432 029	-1 489 000	-1 524 000
Overføringer til komm	0	0	0
Finansinntekter	-139 357	0	0
Sum	28 429 484	28 290 000	30 594 000

Endringene fra 2023 til 2024 ligger i hovedsak på lønns- og prisvekst.

Planlagte tiltak:

Tiltaksliste pleie og omsorg	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Administrativ ressurs	370 000	370 000	370 000	370 000

Enheten har siden 2012 vært uten merkantil støttefunksjon. Pleie og omsorg er den enheten i kommunen med flest ansatte, som følgelig har bl.a mye personaloppfølging. Turnusplanlegging er tidkrevende og nye IT-systemer krever oppfølging på en annen måte. En ser seg derfor nødt til å øke administrativ ressurs.

Organisasjonsendringer i 2024

Med opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten vil Regjeringen ha en faglig sterk kommunal helse- og omsorgstjeneste med dyktige ansatte som kan fremme god helse, drive godt forebyggende arbeid og gi god helsehjelp og omsorg. Derfor legger regjeringen frem en opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Planen følges opp bl.a gjennom Kompetanseløft 2025, Bo trygt hjemme-reformen og Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Helsepersonellkommisjonen – Tid for handling

Regjeringen la i 2023 frem en stortingsmelding om Bo trygt-reformen. Denne bygger videre på tidligere arbeid, herunder Leve hele livet, samt utvide grunnlaget for en ny og fremtidsrettet eldrepolitikk gjennom fire innsatsområder:

- Kompetente og myndiggjorte medarbeidere
- Levende lokalsamfunn
- Boligtilpasning og planlegging
- Trygghet for tjenester og støtte til pårørende

Framskrivning av behov for årsverk innenfor «institusjon og hjemmetjenester» viser at kommunen må øke bemanningen med ca 1,1 årsverk hvert år fram til 2030, og med 2 årsverk pr år fra 2030 til 2040. Tallene er beregnet av staten.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
TØRN - oppgavedeling	Oppgavedeling, et program som skal fremme riktig organisering og oppgavedeling i helse- og omsorgstjenestene. Organisering av arbeidstid og oppgaver er fokusområde i Tørn-prosjektet. Sammen med partene, brukere, ledere og ansatte skal Tørn bidra til at brukere opplever tjenester med riktig kompetanse til riktig tid i fremtidens omsorgstjenester.
Bo trygt hjemme- reformen	Implementering av reformen. Samfunnsplanen må hensynta en aldersvennlig planlegging og bomiljø i distriktene. Bærekraftige helse- og omsorgstjenester vil være avhengig av kommunen tar inn over seg at "helse ikke kan løses i helse", samt at det vil kreve en vridning fra oppvekstsektoren til helse og omsorg.
Innsatstrappa	Agenda Kaupang har videreutviklet omsorgstrappen til en innsatstrapp. Innsatstrappen brukes i flere kommuner. Til innsatstrappen er det utviklet en tilhørende Ressurskalkulator som er et faglig og ressursmessig prioriteringsverktøy. Kommunen bør vurdere om man skal ta i bruk disse verktøyene, sett opp mot Samfunnsplanen.

Enhetens hovedoppgave er å levere forsvarlige tjenester innenfor lovkrav. Enheten leverer helsetjenester, herunder legetjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, fysioterapi og frisklivsentral. Habilitering er i løpet av 2023 flyttet til Helse og velferd fra PLO, dette utgjør 60% stilling. Videre drives det flyktningetjeneste, rustjeneste, boveiledning og Husbankens startlansordning. Vertskommunesamarbeid med Vennesla hvor NAV Midt-Agder gjennom sin virksomhet skal bidra til at personer blir økonomisk selvhjulpne gjennom Lov om sosiale tjenester i NAV, kvalifiseringsprogram og bostøtte.

Endring i økonomisk ramme:

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Helseavdeling			
Lønn og sosiale utg	6 494 698	5 710 000	8 092 000
Kjøp inngår i tj prod	458 645	321 000	334 000
Kjøp erstatter tj prod	3 278 252	3 364 000	4 720 000
Overføringer fra komm	77 946	147 000	149 000
Finansutgifter	38	0	0
Salgsinntekter	-131 639	-110 000	-116 000
Refusjoner	-1 539 726	-527 000	-529 000
Overføringer til komm	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0
Sum	8 638 214	8 905 000	12 650 000
Velferd og sosialtjenester			
Lønn og sosiale utg	2 527 490	5 526 000	4 242 000
Kjøp inngår i tj prod	723 156	315 000	378 000
Kjøp erstatter tj prod	2 926 602	1 945 000	1 945 000
Overføringer fra komm	831 141	1 413 000	1 291 000
Finansutgifter	0	0	0
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	-284 976	-28 000	-56 000
Overføringer til komm	0	0	0
Finansinntekter	-8 000	0	0
Sum	6 715 413	9 171 000	7 800 000
Sum helse og velferd	15 353 627	18 076 000	20 450 000

Samlet får Helse og Velferd en ramme på 20,45 mill. kr i 2024, som er en økning med 2,37 mill. kr fra året før. Økningen kommer av nye tiltak og økte kostnader innenfor flere områder.

Her følger en nærmere forklaring på økningen i budsjettet:

- Som nevnt påvirker lønns- og prisveksten enheten og alle tjenestene enheten kjøper inn.
- Habiliteringstjenesten er i 2023 flyttet fra PLO til Helse og velferd 60% stilling.
- Lønn til flyktninger (Introlønn) inngår i lønnsbudsjettet, og er budsjettet med 1 660 000.
- Legevaktsamarbeidet med Kristiansand på natt har økt til kr 350 000.
- Legevaktsamarbeidet med Vennesla har økt til kr 1 270 000.
- Det er i løpet av 2023 kommet en til fastlege til Iveland, dette gir en styrking av fastlegetilbudet til Ivelands innbyggere, men gir også økte kostnader.

Kommunedelplan Kvalifisert for framtida ble vedtatt i kommunestyret 20. oktober 2022 (PS 52/22) Tiltakene i handlingsplanen legges fram for politisk behandling i budsjettet hvert år.

Tiltaksliste helse og velferd	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Fritidsbank 2024	50 000	0	0	0
Sommercamp for barn og unge	50 000	0	0	0
40% økning vernepleierstilling	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum	500 000	400 000	400 000	400 000

Nye eller endrede tjenester i 2024

Habiliteringstjenesten er i 2023 flyttet fra PLO til Helse og velferd. For denne tjenesten er det lagt inn en økning på 40% stilling. Det flyttes ytterligere ca 60% stilling fra PLO slik at det blir en 100% stilling som lyses ut med krav om vernepleierkompetanse.

Fritidsbank/sommercamp er tiltak for å prøve å redusere utenforskap.

Organisasjonsendringer i 2024

De to prosjektstillingene som skal jobbe med tiltak for barn og unge, for å implementere barnevernreform 100% prosjektstilling og Miljøterapeut/fritidskoordinator 100% videreføres i 2024 (år 2). De har tar utgangpunkt i barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.2022, fra 1.8.2022 ble det innført nye samarbeidsbestemmelser i 14 velferdstjenestelover. Den nye barnevernsloven kom 01.01.23.

Kommunene får nå mer ansvar på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke arbeid med forebygging og tidlig innsats. Tiltakene over skal styrke kommunens arbeid med forebygging og tidlig innsats.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Det vil bli knyttet kompetanseutvikling ifm prosjektstillingene innenfor barnevernreformen og miljøterapeut/fritidskoordinator. Heve kompetanse på "tilbakemeldingsverktøyet" som brukes innen psykisk helse og eventuelt utvide bruken til andre områder.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
Barnevernreform	Evaluere prosjektstillingene
Helsestasjon for ungdom	Gjennomføre et prøveprosjekt med helsestasjon for ungdom
Habilitering	Styrke tjenesten og utvide dagsentertilbudet

Enhet 60: Drift og utvikling

Enhetens hovedoppgave er forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger, veger, vannverk, avløpsanlegg, park- og idrettsanlegg. I tillegg har enheten ansvar for

prosjektledelse, samfunnsutvikling, kart og oppmåling, renovasjon, eiendomsskatt, næringsfond, landbruk, geologi, miljø/klima, fiberutbygging, eierskap, samfunnssikkerhet og beredskap. Enheten har også tjenesteytingsavtale med Iveland sokneråd.

Økonomisk oversikt

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Drift og utvikling			
Lønn og sosiale utg	13 092 375	13 284 000	14 308 000
Kjøp inngår i tj prod	15 861 199	17 818 000	17 819 000
Kjøp erstatter tj prod	6 048 809	6 197 000	6 415 000
Overføringer fra komm	4 096 227	3 612 000	3 608 000
Finansutgifter	568 929	0	0
Salgsinntekter	-11 947 846	-12 177 000	-12 456 000
Refusjoner	-3 439 888	-3 610 000	-3 571 000
Overføringer til komm	-183 898	-163 000	-163 000
Finansinntekter	-1 607 943	0	0
Sum	22 487 964	24 961 000	25 960 000

Kommentar: Nettorammen for 2024 er økt med 0,999 mill. kr.

Prognose for strømutgifter er lavere for 2024 enn for 2023. Det er beregnet generell lønns- og prisstigning med 5%.

Forventede utgifter til strøm og foreslåtte økte inntekter på kommunale avgifter er allerede lagt inn i driftsrammen for 2024.

Følgende tiltak foreslås lagt inn i budsjett for drift og utvikling i 2024:

Tiltaksliste drift og utvikling	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Arbeidsleder uteseksjon	500 000	800 000	800 000	800 000
Membran Vatnestrøm vannverk	450 000	0	0	0
Møbler til kommunestyresalen	150 000	0	0	0
Oppussing kommunal bolig Vatnestrøm	0	1 500 000	0	0
Oppussing lokaler helsa 2. og 3. etg. kommunehuset	200 000	0	0	0
Oppussing møterom Framsjå	200 000	0	0	0
Vask og maling kommunale bygg	500 000	0	0	0
Vedlikehold kommunal bolig	800 000	0	0	0
Sum	2 800 000	2 300 000	800 000	800 000

Økning+ / reduksjon- (Tall i hele tusen)

Tiltak	Budsjett 2024
Gatelys langs FV 403 Agder Fylkeskommune tilskuddsmidler	-200

Maling kommunale bygg	-500
Digitalisering bygningsarkivet	-300
Oppdatere kommunens kartverk	-100
ENØK tiltak, nye takvinduer, etterisolering kommunehuset	-400
Hovedplan vann og avløp	-500
Tilskudd til vedlikehold av private veier vinter/sommer	-400
Kompetanseheving	-50
Krattrydding langs kommunale veier	-300
Sommervedlikehold (sommerhjelp)	-200
Forventet strømutfgifter, differanse mellom budsjettene 2023 og 2024	-1900
Gjeninnføring av arbeidsleder, utesektor	500
Membran Vatnestrøm vannverk	450
Maling, vask kommunale bygg	500
Vedlikehold kommunale boliger	800
Oppussing møterom Framsjå, kommunehuset	200
Oppgradering døråpnere universell utforming 2. og lyddører 3. etasje, kommunehuset	200
Tilskudd til vedlikehold av private veier vinter/sommer	400
Totalt	-1800

Kommentar: Oversikten viser tiltak som er tatt ut av rammen for 2023 og nye tiltak i 2024. Forventet utgifter til strøm er allerede lagt inn i driftsrammen for 2024.

Sammenligningstall for avgiftsnivå kommunale avgifter 2023

Nedenfor er det utarbeidet tabeller for sammenligning av avgiftsnivået med sammenlignbare kommuner.

Tall i hele kroner

Årsavgift	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Vann	6 209	4 897	5 350	3 788	4 495	4 990
Avløp	9 954	8 167	5 380	6 950	12 099	9 415
Renovasjon	4 934	4 010	4 718	3 925	3 118	4 095
Feiing	390	481	185	331	583	433
Totalsum	21 487	17 555	15 633	14 994	20 295	18 933

Totalpris for vann og avløp er basert på BRA 150m² eller et årsforbruk på 150m³.

Renovasjon hadde i 2022 en merinntekt på kr. 240.659,- (111,2%) Samlet er det opparbeidet et overskudd på kr. 114.971,- Feiing hadde en underdekning i 2022 på kr. 171.197,- (63,0 pst) og et opparbeidet fonds underskudd på kr. 80.265,- Det foreslås en økning av feieravgiften med 5 pst for 2024.

Tabellen nedenfor sammenligner abonnementsgebyr og forbruksgebyr. Oversikten viser at Iveland har et forholdsvis lavt forbruksgebyr. Iveland har med få unntak ikke vannmåler, og fordeler gebyret med andel på 70 pst fast, og 30 pst basert på forbruk. Sammenlignbare kommuner har innført vannmåler.

Sammenligningstall for abonnement og forbruksgebyr 2023

Type gebyr	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Abonnementsgebyr vann	4 598	2 140	2 380	1 688	2 416	1 595
Forbruksgebyr pr. m3	10,74	18,38	19,80	14,00	13,86	22,63
Abonnementsgebyr avløp	7 381	3 760	2 140	2 750	4 848	3 500
Forbruksgebyr pr. m3	17,15	29,38	21,60	28,00	48,34	39,43

Tall i hele kroner inkl. mva.

Regnskapstall for vann og avløp perioden 2018 – 2022

Tall i hele tusen

År	Vann inntekter	Vann utgifter	Deknings grad	Avløp inntekter	Avløp utgifter	Deknings grad
2018	1 299	2 194	59,2	2 201	3 134	70,3
2019	1 323	2 032	65,1	2 216	3 317	66,8
2020	1 475	2 392	61,7	2 460	3 507	70,1
2021	1 488	2 271	65,3	2 474	3 406	72,6
2022	1 582	2 717	58,2	2 626	4 277	61,4

Gjennomsnittlig dekningsgrad for vann og avløp i perioden 2018 – 2022 hentet fra regnskapstall i årsmeldingen, viser en gjennomsnittlig dekningsgrad på vann med 61,9 pst. Avløp har en dekningsgrad på 68,2 pst. Ved beregning av dekningsgrad er kapitalkostnader medregnet i oversikten.

Innen områdene vann og avløp utnytter ikke kommunen inntekspotensialet. Det er mulig å ha inndecking tilsvarende selvkost. For 2024 er det med bakgrunn i tidligere politiske føringer kun lagt inn en økning på 5 pst. For en bolig på 150 m2 bruttoareal (BRA), gir det en årlig økning på kr. 808,- Tilkoblingsavgift for vann og avløp foreslås uendret for 2024.

Oversikt tilkoblingsavgift vann og avløp for 2023

Tall i hele kroner

Tilkoblingsavgift	Iveland	Evje og Hornnes	Birkenes	Vennesla	Bygland	Hægebostad
Vann	15 186	12 500	25 407	13 750	32 384	15 000
Avløp	25 004	12 500	29 901	13 750	52 594	15 000
Totalsum	40 190	25 000	55 308	27 500	84 978	30 000

NB! Tallene hentet fra de respektive hjemmesider

Endring kommunale avgifter fra 2023 til 2024

Tall i hele kroner

	2023	% endring	Økning kr.	2024
Vann	6 209	5,0	310	6 519
Avløp	9 954	5,0	498	10 452
Renovasjon	4 934	5,0	247	5 181
Slam private anl.	4 274	0	-	4 274
Brøyting private veier	6 770	1,1	74	6 844
Feiing	390	5,0	20	410

Slam fra private anlegg.

Ordningen er vedtatt selvfinansierende. For 2022 ble det et overskudd på kr. 197.239,- Samlet er det nå opparbeidet et overskudd på kr. 33.607,- For 2024 foreslås det ingen økning i avgiften.

Renovasjon.

Saldo i selvkostfondet for 2022 viser et opparbeidet overskudd på kr. 114.971,- Renovasjonsavgiften foreslås økt med 5 pst.

Byggesak/oppmåling.

Det vil i løpet av første halvdel av 2024 bli fremmet forslag til nytt gebyrregulativ for å oppdatere regulativet etter dagens tjeneste og kostnadsomfang. I budsjett for 2024 foreslås forventet inntekter i 2023 økt med 5 pst.

Brann og feiertjeneste.

Tjenesten utføres av Setesdal brannvesen IKS. Utgifter til branntjenesten dekkes i dag av medlemskommunene med et fast beløp basert på en prosentvis fordelingsnøkkel. Kommunens andel er på 19,3 pst. Feieavgiften øker fra kr 390,- til kr. 410,- i 2024. Selv om det er opparbeidet et overskudd, foreslår rådmannen at feieravgiften økes med 5%.

Husleie kommunale boliger og omsorgsboliger.

Satsene for kommunale boliger foreslås økt med 5 pst. både på kommunale boliger og omsorgsboliger.

Brøyting av private veger.

Gebyret for brøyting ble for 2023 satt til kr. 6770,- inkl. mva. Så langt for året forventes det full kostnadsinndekning på tjenesten hvis vi får en normal avslutning på brøytesesongen. For 2024 foreslås satsene økt med 1,1 pst til kr. 6 844,- inkl. mva. som tilsvarer økning i satsene for brøytekontraktene.

Nye eller endrede tjenester i 2024

Enheten er veldig presset ressursmessig etter å ha redusert med 4,1 stillinger ved utgangen av 2023. Samtidig har kravet til kvalitet på tjenestene økt. Det er foreslått en gjeninnføring av stilling som arbeidsleder, for å forsøke å kompensere noe for de reduserte stillingene over tid. Det er behov for styrking av 4-delt vaktordning og bedre koordinering av arbeidsoppgaver. Det er et overordnet mål for kommunen å hjelpe folk til å kunne bo hjemme lengst mulig, og enheten vil i større grad ha anledning til å hjelpe ved økt stillingsressurs. Det er stadig behov for å lage tilpassede opplegg for elever med spesielle behov, personer på ulike tiltak mv. noe det i dag ikke er kapasitet til.

Enheten er de senere år tilført nye bygg og uteområder som krever ekstra oppfølging. I særdeleshet er det nødvendig med distribusjon av vann i høy kvalitet og å sikre fremkommelighet både på private

og kommunale veier. Arbeidet med rehabilitering av vann- og avløpsanlegg vil få økt fokus fremover. Kravene til private avløpsanlegg må skjerpes de neste årene i tråd med krav fra staten.

Drift og utvikling fortsetter med prosjektledelse/byggeledelse av investeringsprosjektene som det legges opp til i økonomiplanperioden. Det vil fortsatt arbeides med å få opp byggeaktiviteten i kommunen gjennom tilrettelegging for utvikling av bolig- og næringsområder i samarbeid med private utbyggere.

Organisasjonsendringer i 2024

Enheten arbeider kontinuerlig med effektivisering og nødvendige prioriteringer av ressurser for å kunne holde seg innenfor driftsrammen. Det gjennomføres også i 2024 en intern gjennomgang av organiseringen for å sikre mest mulig effektiv og robust drift både i administrasjon og uteseksjon. Gjeninnføring av arbeidsleder i uteseksjon blir en nøkkel i denne gjennomgangen.

Kompetansebehov og utvikling i 2024

Det pågår et kompetanseløft innen de ulike forvaltningsoppgavene etter fornyelse av administrasjonen. I tillegg vil det framover bli prioritert kurs og kompetanseheving. Ny teknologi krever oppdatert kompetanse for å bidra til god kostnadseffektivitet.

Enheten arbeider aktivt for å beholde kvalifisert fagpersonell ved å videreutvikle et trivelig og godt arbeidsmiljø. Enheten prioriterer utstrakt teamarbeid, hvor hver enkelt medarbeiders kompetanse søkes utnyttet maksimalt. Dette er en viktig for å gjøre enheten i stand til å påta seg gjennomføring av investerings- og driftsprosjektene i økonomiplanperioden.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2024– 2027

Tiltak	Beskrivelse av tiltak 2024-2027
Organisatorisk	Videreutvikle enheten gjennom bla. kompetanseutvikling, tilrettelegging for godt arbeidsmiljø og praktisere god livsfasepolitikk. Gjeninnføring av arbeidsleder i uteseksjon. Beholde og rekruttere tilstrekkelig kompetanse for å kunne gjennomføre lovpålagte og politisk prioriterte arbeidsoppgaver.
Økonomiske	Opprettholde en forsvarlig ramme for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendommer. Prioritere lovpålagte og politisk vedtatte oppgaver.
Tjeneste-produksjon	Ivareta og utvikle enhetens oppgaver til beste for kommunens innbyggere. Videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel. Arbeid med gode trivsels- og tilretteleggingstiltak som vil føre til økt befolkningsvekst. Gjennomføre planarbeid i henhold til vedtatte planstrategi. Mer utstrakt samarbeid med øvrige enheter til beste for innbyggerne

Vedtatt budsjett 7. desember 2023